

**KOMUNITNÝ PLÁN
SOCIÁLNYCH SLUŽIEB
MESTA STARÁ ĽUBOVŇA
NA ROKY 2010 - 2013**

PRACOVNÁ SKUPINA

KOORDINÁTORKA

PaedDr. Eva Kollárová, vedúca oddelenia školstva, kultúry, športu, sociálnych vecí, zdravotníctva a bytovej politiky MsÚ

KONZULTANTKA

PhDr. Anna Lazorčáková, riaditeľka odboru sociálnych vecí a rodiny ÚPSVaR, členka sociálnej komisie pri MsZ

ČLENOVIA PRACOVNEJ SKUPINY

PaedDr., Mgr. Milan Buk, poslanec MsZ, vedúci sociálnej komisie pri MsZ

Mgr. Soňa Gaborčáková, riaditeľka Domu sv. Anny, členka sociálnej komisie pri MsZ

PhDr. Marta Hanečáková, riaditeľka Centra voľného času

Mgr. Bibiána Kundľová, pracovníčka referátu sociálnych vecí, zdravotníctva a bytovej politiky MsÚ, tajomníčka sociálnej komisie pri MsZ

kpt. Mgr. Miroslav Matviak, referent špecialista skupiny prevencie Okresného riaditeľstva Policajného zboru, člen sociálnej komisie pri MsZ

Ing. Peter Mucha, riaditeľ Domova pre seniorov

Ing. Ľudmila Murcková, vedúca referátu sociálnych vecí, zdravotníctva a bytovej politiky MsÚ, tajomníčka bytovej komisie pri MsZ

Božena Nagrantová, pracovníčka referátu sociálnych vecí, zdravotníctva a bytovej politiky MsÚ

PhDr. Edita Oláhová, poslankyňa MsZ, predsedníčka komisie školstva a kultúry pri MsZ

Ing. Ján Petrus, hovorca MsÚ, člen bytovej komisie pri MsZ

Katarína Pavelčáková, pracovníčka referátu evidencie obyvateľstva MsÚ

Mgr. Ivana Plavčanová, pracovníčka referátu sociálnych vecí, zdravotníctva a bytovej politiky MsÚ

RSDr. Štefan Pokrivčák, predseda okresnej organizácie Jednoty dôchodcov Slovenska, člen sociálnej komisie pri MsZ

Mgr. Ľudmila Stašáková, vedúca Komunitného centra

Helena Verešpejová, pracovníčka ekonomického oddelenia MsÚ

OBSAH

1 VYMEDZENIE ZÁKLADNÝCH POJMOV	5
1.1 CIELE KOMUNITNÉHO PLÁNOVANIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB.....	5
2 CHARAKTERISTIKA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB	7
2.1 CIEĽOVÉ SKUPINY.....	7
2.2 DRUHY POSKYTOVANÝCH SOCIÁLNYCH SLUŽIEB	8
2.3 LEGISLATÍVNE VYMEDZENIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB.....	9
3 DEMOGRAFICKÉ A SOCIOLOGICKÉ ÚDAJE	10
3.1 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA.....	10
3.2 PREHĽAD POČTU OBYVATEĽOV V MESTE STARÁ ĽUBOVŇA.....	10
3.3 VEKOVÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽOV MESTA	11
3.4 INÉ ÚDAJE.....	11
3.5 ETNICKÉ ZLOŽENIE OBYVATEĽSTVA.....	11
4 ANALÝZA STAVU POSKYTOVANÝCH SOCIÁLNYCH SLUŽIEB NA ÚZEMÍ MESTA STARÁ ĽUBOVŇA	12
4.1 ADRESÁR POSKYTOVATEĽOV SOCIÁLNYCH SLUŽIEB	12
4.2 ANALÝZA STAVU POSKYTOVANÝCH SOCIÁLNYCH SLUŽIEB MESTOM STARÁ ĽUBOVŇA	14
4.2.1 Opatrovateľská služba	14
4.2.2 Bytová politika	15
4.2.3 Nocľaháreň	16
4.2.4 Stravovanie dôchodcov.....	17
4.2.5 Poskytovanie jednorazovej dávky sociálnej pomoci	17
4.2.6 Sociálnoprávna ochrana detí a sociálna kuratela	18
4.2.7 Riešenie priestupkov záškoláctva	19
4.2.8 Starostlivosť o rodiny v nepriaznivej sociálnej situácii	19
4.2.9 Deti a mládež	21
4.2.10 Seniori.....	27
4.2.11 Činnosť Komunitného centra.....	28
4.2.12 Niektoré finančné prostriedky poskytované mestom S. Ľubovňa na sociálnu oblasť	30
4.3 INÍ POSKYTOVATELIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB	30
4.3.1 Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny - analýza stavu so zreteľom na mesto S. Ľubovňa ...	30
4.3.2 Poskytovatelia sociálnych služieb pre skupinu občanov so ZP a občianske združenia.....	36
4.3.3 Domov pre seniorov.....	41
4.3.4 Krízové stredisko	42
4.3.5 Spišská katolícka charita v Starej Ľubovni.....	43
5 ŠTATISTICKÉ UKAZOVATELE TRESTNEJ ČINNOSTI MLÁDEŽE	44
6 VYHODNOTENIE DOTAZNÍKOV O SOCIÁLNYCH SLUŽBÁCH V MESTE STARÁ ĽUBOVŇA	47
7 SWOT ANALÝZY	54
7.1 SWOT analýza - RODINY S DEŤMI A MLÁDEŽ	55
7.2 SWOT analýza - OSOBY SO ZDRAVOTNÝM POSTIHNUTÍM	56
7.3 SWOT analýza - SENIORI	57
7.4 SWOT analýza - RÓMSKA KOMUNITA A OSOBY V ŤAŽKÝCH ŽIVOTNÝCH SITUÁCIÁCH.....	58
8 IDENTIFIKÁCIA HLAVNÝCH PROBLÉMOV	60
9 VÍZIE, CIELE, PRIORITY A OPATRENIA	61
10 AKČNÝ PLÁN	62
11 ZÁVER.....	70
12 POUŽITÁ LITERATÚRA.....	71
13 PRÍLOHA.....	72

Vážení obyvatelia Starej Ľubovne!

Žiadne mesto sa dnes nezaobíde bez komunitného plánovania sociálnych služieb. Dôvodom je zlá sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva. Samospráva je zo zákona povinná poskytovať určité sociálne služby, ale môže viac – hľadať cesty na ich zlepšenie, vytvárať podmienky na postupné odstraňovanie príčin nerovnosti v spoločnosti, byť tam, kde je to najviac potrebné, stáť pri tých, ktorí si nevedia sami pomôcť.

To je zmysel komunitného plánovania, ktorého výsledok držíte práve v rukách. Záleží nám na tom, aby v našom meste dobre fungovala sociálna sieť, aby tu žili spokojní a ohľaduplní obyvatelia.

Na Komunitnom pláne sociálnych služieb mesta Stará Ľubovňa na roky 2010 – 2013 tri mesiace intenzívne pracovala skupina odborníkov zo všetkých sledovaných oblastí. Do jeho príprav ste sa zapojili aj Vy, vážení Staroľubovníci, prostredníctvom vyplneného dotazníka a pripomienkovania dokumentu.

Všetkým zainteresovaným ďakujem za prácu, návrhy a podnety. Svedčia o záujme o chod a rozvoj nášho mesta.

Komunitný plán sociálnych služieb mesta Stará Ľubovňa schválilo Mestské zastupiteľstvo na svojom mimoriadnom zasadnutí 15. 4. 2010, po prerokovaní v príslušných komisiách.

Verím, že sa nám v nasledujúcich rokoch podarí naplniť stanovené ciele a priority a zlepšiť tak život v našom meste.

RNDr. Valent Jaržembovský
primátor mesta Stará Ľubovňa

1 VYMEDZENIE ZÁKLADNÝCH POJMOV

Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov ukladá obciam a mestám povinnosť vypracovať Komunitný plán sociálnych služieb.

Komunitné plánovanie nám dá odpoveď na otázku, koľko a aké sociálne služby treba vytvoriť, ako by mali byť na území mesta rozmiestnené a aké ľudské, materiálne a finančné zdroje máme k dispozícii.

Komunitné plánovanie sociálnych služieb je:

- jednou zo základných metód riadenia rozvojových procesov,
- metóda, pomocou ktorej môžeme plánovať sociálne služby tak, aby zodpovedali miestnym špecifikám a potrebám jednotlivých občanov,
- otvorený proces zisťovania potrieb a zdrojov a hľadanie najlepších riešení v oblasti sociálnych služieb.

Komunitné plánovanie je dobrý spôsob, ako začať spoluprácu a vytvárať trvalejšie partnerstvá. V porovnaní s inými metódami výrazne posilňuje princípy zastupiteľskej demokracie, pretože zapája všetkých, ktorých sa daná oblasť týka. V procese prevažuje dialóg a vyjednávanie, dosiahnutý výsledok je prijatý a podporovaný väčšinou účastníkov.

1.1 CIELE KOMUNITNÉHO PLÁNOVANIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

- Posilniť sociálnu súdržnosť všetkých obyvateľov mesta.
- Predísť sociálnemu vylúčeniu a sociálnej izolácii ohrozených jednotlivcov a skupín.
- Opäť vtiahnuť do života komunity tých, ktorí stoja na jej okraji (a v niektorých prípadoch predstavujú pre obyvateľov hrozbu, či vyvolávajú strach a neistotu).
- Poznať plány a predstavy samotných poskytovateľov sociálnych služieb.
- Rozšíriť a skvalitniť poskytované sociálne služby.
- Poznať požiadavky a potreby príjemcov – obyvateľov mesta Stará Ľubovňa.

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Jednou zo základných podmienok úspešného procesu komunitného plánovania je zapojenie troch skupín účastníkov:

- **zadávatel'ov sociálnych služieb,**
- **poskytovateľov sociálnych služieb,**
- **prijímateľov / užívateľov sociálnych služieb.**

Zadávatel' sociálnych služieb je ten, komu zákon ukladá zabezpečiť sociálne služby pre obyvateľov územia, ktoré spravuje. V systéme verejnej správy na Slovensku sú to obce a mestá. Poslanci mesta ako volení reprezentanti občanov majú povinnosť rozhodovať, mestský úrad má vykonať, o čom poslanci rozhodli.

Poskytovateľ je subjekt, ktorý poskytuje sociálne služby.

Prijímateľ je osoba, ktorá využíva sociálne služby, pretože sa ocitla v nepriaznivej sociálnej situácii.

Nepriaznivá sociálna situácia je ohrozenie fyzickej osoby sociálnym vylúčením alebo obmedzenie jej schopnosti sa spoločensky začleniť a samostatne riešiť svoje problémy:

- a) z dôvodu, že nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb,
- b) pre svoje životné návyky alebo pre spôsob života,
- c) pre ťažké zdravotné postihnutie alebo nepriaznivý zdravotný stav,
- d) z dôvodu, že dovŕšila dôchodkový vek,
- e) pre výkon opatrovania fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím,
- f) pre ohrozenie správaním iných fyzických osôb alebo
- g) z dôvodu, že sa stala obeťou obchodovania s ľuďmi.

Zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb je zabezpečenie ubytovania, stravy, nevyhnutného ošatenia, obuvi a nevyhnutnej základnej osobnej hygieny.

Krízová sociálna situácia je ohrozenie života alebo zdravia fyzickej osoby, alebo rodiny, ktoré vyžaduje bezodkladné riešenie sociálnou službou.

Komunita je tvorená ľuďmi, ktorí žijú na jednom mieste, majú medzi sebou rôzne sociálne väzby a sú viazaní nielen k sebe navzájom, ale aj k miestu, kde žijú. Slovo komunita pochádza z latinského slovného základu spoločného s *communicare*, komunikácia - komunikovať. Komunita je v najširšom zmysle slova sieť osobných vzťahov, skupín, sietí, tradícií a vzorov správania, ktoré existujú medzi tými, ktorí zdieľajú spoločné fyzické susedstvá, socioekonomické podmienky alebo spoločné chápanie a záujmy.

Obsahom komunitného plánu je analýza stavu poskytovaných sociálnych služieb, analýza požiadaviek prijímateľov sociálnych služieb, analýza demografických a sociologických údajov, ciele a priority rozvoja sociálnych služieb, časový plán realizácie a spôsob vyhodnocovania plnenia plánu. Plán je vypracovaný na obdobie do roku 2013.

Zmyslom komunitného plánovania je naplánovať také služby, ktoré zlepšia situáciu cieľových skupín (seniori, rodina v núdzi, ohrozená rodina, občania bez prístrešia a pod.). Ide o otvorený proces zisťovania potrieb a zdrojov a hľadania najlepších riešení v oblasti sociálnych služieb.

Komunitný plán sociálnych služieb poukazuje na pozitíva, ale aj problémy v jednotlivých oblastiach, na súčasný stav i možnosti poskytovaných sociálnych služieb, na problémy, ktoré sa musia denne v tejto širokej a veľmi závažnej oblasti riešiť i na možnosti riešenia do budúcnosti.

Komunitné plánovanie sa stáva čoraz rozšírenejším a používanejším termínom v oblasti sociálnych vecí. Pod týmto pojmom nevnímame len plán, dokument, písomnú prácu, ktorá je výsledkom nejakého procesu, ale jeho najdôležitejším aspektom je práve proces samotný. Zapojenie tých, ktorých sa sociálna služba priamo týka. Prax ukázala, že očakávania, predstavy a ciele sú u poskytovateľa sociálnych služieb iné, ako sú predstavy samotného užívateľa.

2 CHARAKTERISTIKA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Sociálna služba je odborná činnosť, obslužná činnosť alebo ďalšia činnosť, alebo súbor týchto činností, ktoré sú zamerané na:

- a) prevenciu vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenie nepriaznivej sociálnej situácie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, rodiny alebo komunity,
- b) zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopnosti fyzickej osoby viesť samostatný život a na podporu jej začlenenia do spoločnosti,
- c) zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby,
- d) riešenie krízovej sociálnej situácie fyzickej osoby a rodiny,
- e) prevenciu sociálneho vylúčenia fyzickej osoby a rodiny.

Sociálna služba sa vykonáva najmä prostredníctvom sociálnej práce, postupmi zodpovedajúcimi poznatkom spoločenských vied a poznatkom o stave a vývoji poskytovania sociálnych služieb.

Sociálne služby v zásade rozdeľujeme podľa cieľových skupín a podľa miesta pôsobenia a druhu poskytovaných služieb.

2.1 CIEĽOVÉ SKUPINY:

- deti a mládež,
- osoby so zdravotným postihnutím,
- seniori,
- občania v ťažkých životných situáciách vyžadujúcich azylové ubytovanie a osoby sociálne neprispôsobivé.

2.2 DRUHY POSKYTOVANÝCH SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách rozlišuje nasledovné druhy sociálnych služieb:

a) sociálne služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb v zariadeniach, ktorými sú:

1. nocľaháreň,
2. útulok,
3. domov na pol ceste,
4. nízkoprahové denné centrum,
5. zariadenie núdzového bývania,

b) sociálne služby na podporu rodiny s deťmi, ktorými sú:

1. pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa a podpora zosúladovania rodinného života a pracovného života,
2. poskytovanie sociálnej služby v zariadení dočasnej starostlivosti o deti,
3. poskytovanie sociálnej služby v nízkoprahovom dennom centre pre deti a rodinu,

c) sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku, ktorými sú:

1. poskytovanie sociálnej služby v zariadení pre fyzické osoby, ktoré sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby a pre fyzické osoby, ktoré dovŕšili dôchodkový vek,
2. opatrovateľská služba,
3. prepravná služba,
4. sprievodcovská služba a predčitateľská služba,
5. tlmočnická služba,
6. sprostredkovanie tlmočnickej služby,
7. sprostredkovanie osobnej asistencie,
8. požičiavanie pomôcok,

d) sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií, ktorými sú:

1. monitorovanie a signalizácia potreby pomoci,
2. krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií,

e) podporné služby, ktorými sú:

1. odľahčovacia služba,
2. pomoc pri zabezpečení opatrovníckych práv a povinností,
3. poskytovanie sociálnej služby v dennom centre,
4. poskytovanie sociálnej služby v integračnom centre,
5. poskytovanie sociálnej služby v jedálni,
6. poskytovanie sociálnej služby v práci,
7. poskytovanie sociálnej služby v stredu osobnej hygieny.

Uvedené sociálne služby je možné poskytovať ambulantnou, terénnou a pobytovou formou, a to na určitý aj neurčitý čas.

2.3 LEGISLATÍVNE VYMEDZENIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

V súčasnosti zabezpečovanie sociálnych služieb, sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately závisí od legislatívne vymedzených právomocí viacerých subjektov a delia sa medzi štátnu správu, samosprávu, ich organizácie a neziskové, mimovládne organizácie.

Legislatívny rámec pre miestnu a regionálnu samosprávu tvorí viacero zákonov, počínajúc Ústavou Slovenskej republiky, ďalej zákon č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov v znení neskorších predpisov, zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, zákon č. 599/2003 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi v znení neskorších predpisov, zákon č. 600/2003 Z. z. o prídavku na dieťa v znení neskorších predpisov, zákon č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane a o sociálnej kuratele v znení neskorších predpisov, **no predovšetkým zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách** v znení neskorších predpisov, ktorý novým spôsobom upravuje podmienky poskytovania sociálnych služieb.

Zákon o sociálnych službách nanovo upravuje právne vzťahy a podmienky poskytovania sociálnych služieb, ktorých cieľom je podporovať sociálne začlenenie občanov a uspokojovať sociálne potreby ľudí v nepriaznivej sociálnej situácii. Za nepriaznivú sociálnu situáciu sa považuje stav sociálnej núdze fyzickej osoby, rodiny a komunity, v ktorom sa táto osoba, rodina, komunita nachádza z dôvodu, že nemá zabezpečené základné životné potreby pre svoje životné návyky, pre spôsob života, pre ťažké zdravotné postihnutie alebo nepriaznivý zdravotný stav, pre dovŕšenie dôchodkového veku, pre výkon opatrovania fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, pre ohrozenie správaním iných fyzických osôb alebo z dôvodu, že sa stala obeťou obchodovania s ľuďmi.

Zákon o sociálnych službách zaručuje právo fyzickej osoby na poskytnutie sociálnej služby alebo zabezpečenie jej poskytnutia a právo výberu poskytovateľa, za splnenia podmienok ustanovených týmto zákonom a ďalšie práva pri poskytovaní sociálnych služieb.

3 DEMOGRAFICKÉ A SOCIOLOGICKÉ ÚDAJE

3.1 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA

Poloha: východné Slovensko

Kraj: Prešovský

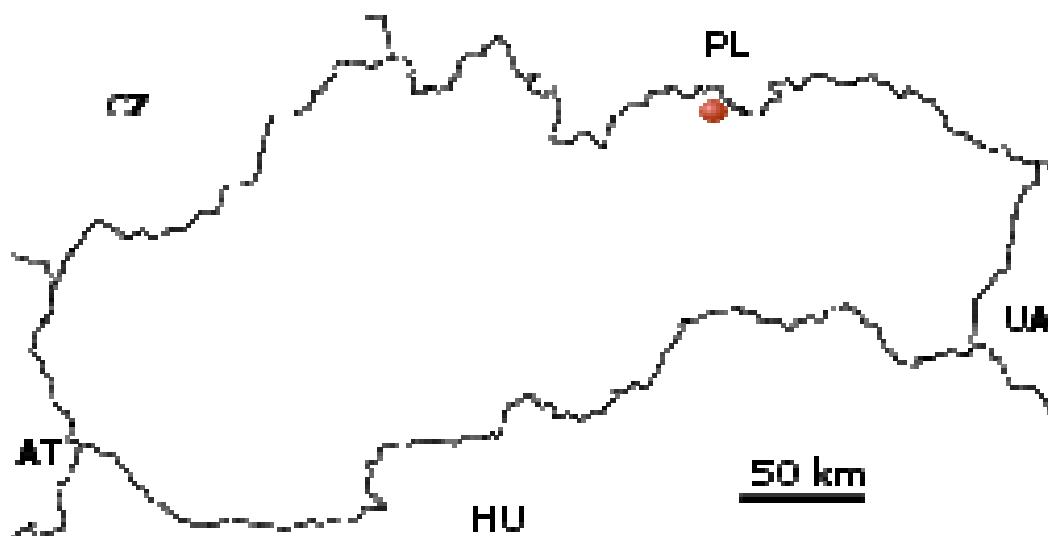
Historický región: Spiš

Rozloha: 3 079 ha

Počet obyvateľov: 16 296

Hustota obyvateľstva na km²: 529,26/km²

Poloha Starej Ľubovne v rámci Slovenska:

3.2 PREHLAD POČTU OBYVATEĽOV V MESTE STARÁ ĽUBOVŇA

1994	1999	2004	2007	2008	2009
15 258	16 123	16 266	16 213	16 276	16 296

3.3 VEKOVÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽOV MESTA

ROK:	2007	2007	2007	2008	2008	2008	2009	2009	2009
	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy
od 0 do 3 rokov	544	286	258	563	287	276	590	304	286
od 3 do 6 rokov	573	305	268	574	312	262	585	316	269
od 6 do 15 rokov	2139	1124	1015	2031	1074	957	1919	1019	900
od 15 do 18 rokov	1032	540	492	1000	521	479	927	483	444
od 18 do 60 rokov	10538	5276	5262	10635	5325	5310	10693	5354	5339
nad 60 rokov	1387	586	801	1473	625	848	1582	683	899

3.4 INÉ ÚDAJE

	2007	2008	2009
Narodilo sa	183 detí	200 detí	214 detí
Zomrelo	92 občanov	97 občanov	80 občanov
Odst'ahovalo sa	244 občanov	215 občanov	233 občanov
Prist'ahovalo sa	116 občanov	170 občanov	105 občanov

3.5 ETNICKÉ ZLOŽENIE OBYVATEĽSTVA

Slováci	89,15 %
Rómovia	5,97 %
Rusíni	1,48 %
Ukrajinci	1,00 %
Česi	0,64 %
Poliaci	0,14 %
Maďari	0,13 %

4 ANALÝZA STAVU POSKYTOVANÝCH SOCIÁLNYCH SLUŽIEB NA ÚZEMÍ MESTA STARÁ ĽUBOVŇA

4.1 ADRESÁR POSKYTOVATEĽOV SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

a/ MESTO STARÁ ĽUBOVŇA

Obchodná 1,
064 01 Stará Ľubovňa
Telefón: 052/43 152 51, e-mail: socialne@staralubovna.sk

Klub dôchodcov (denné centrum)

Námestie sv. Mikuláša č. 11,
064 01 Stará Ľubovňa
Telefón: 052/43 210 69

Nocľaháreň

SNP č. 11,
064 01 Stará Ľubovňa
Zriaďovateľ: Mesto Stará Ľubovňa
Prevádzkovateľ: Slobyterm, spol. s r.o., Stará Ľubovňa
Telefón: 052/42 621 20

Ubytovne Mesta

SNP č. 16: 6 miestností so sociálnym zariadením,
SNP č. 17: 3 miestnosti a kuchyňa + soc. zariadenia,
Podsadek č. 117
Prevádzkovateľ: Slobyterm, spol. s r.o., Stará Ľubovňa
Telefón: 052/42 621 20

Komunitné sociálne centrum

Kultúrny dom, Podsadek č. 31,
064 01 Stará Ľubovňa
Telefón: 052/43 230 62, e-mail: lubovna@ke.etp.sk
Zriaďovateľ: Mesto Stará Ľubovňa

b/ INÍ POSKYTOVATELIA NA ÚZEMÍ MESTA

Domov pre seniorov

Mierová 88,
064 01 Stará Ľubovňa
Telefón: 052/43 230 31, 42 831 61, e-mail: socialne@ddsl.sk
Zriaďovateľ: Prešovský samosprávny kraj

Krízové stredisko

Zámocká 7,
064 01 Stará Ľubovňa

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Telefón: 052/43 223 92, e-mail: krizovestrediskosl@slnet.sk

Zriaďovateľ: Prešovský samosprávny kraj

Prevádzkovateľ: Domov pre seniorov a domov sociálnych služieb, Stará Ľubovňa

Materské centrum Maják

Občianske združenie

Farbiarska č. 16,

064 01 Stará Ľubovňa

Telefón: 0908 854 52 Ingrida Bajáková

Slovenský červený kríž

Levočská č. 3,

064 01 Stará Ľubovňa

Telefón: 052/43 210 68

Ľubovnianske regionálne združenie zdravotne postihnutých

Občianske združenie

Iveta Kundrátová, Matysová 53,

065 46 Malý Lipník

Telefón: 0902 582 419, e-mail: kundriveta@orangemail.sk

Dom sv. Anny – Domov sociálnych služieb

Letná 7,

064 01 Stará Ľubovňa

Telefón: 052/43 221 96

Zriaďovateľ: GKCH, Hlavná 2, 080 01 Prešov

Sociálne centrum

Levočská č. 1,

064 01 Stará Ľubovňa

Telefón: 052/46 836 83

Zriaďovateľ: Gréckokatolícka diecézna charita, Prešov

ŠIAS – ADOS, spol. s.r.o., agentúra domácej ošetrovateľskej starostlivosti

Levočská 1,

065 01 Stará Ľubovňa

Telefón: 052/46 858 16, mobil: 0915 937 631, www.sias-ados.sk

Spišská katolícka charita, Mobilný hospic Charitas

Nám. gen. Štefánika 7,

064 01 Stará Ľubovňa

Telefón: 052/43 241 75

Spolok trizvosti – klub

Kontaktná osoba: Mgr. Dušan Kasenčák

Mierová 36,

064 01 Stará Ľubovňa

Telefón: 052/43 218 51

Miesto aktivity: Chrám Matky Ustavičnej Pomoci, čas: štvrtok 17.00 - 19.00 h

Asociácia samaritánov Slovenskej republiky

Kontaktná osoba: Mgr. Renáta Zichová

Okružná 24,

064 01 Stará Ľubovňa

Telefón: 0910 815 541; e-mail: info@as-sr.sk

c/ POSKYTOVATELIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB V REGIÓNE

Domov sociálnych služieb

Legnava,

065 46 Malý Lipník

Telefón: 052/4286117, e-mail: dsslegnava@stonline.sk (Mgr. Gabriela Dzubinová)

Zriaďovateľ: Prešovský samosprávny kraj

Domov dôchodcov a zariadenie opatrovateľskej služby

Jarabina č. 212,

065 31 Jarabina,

Telefón: 0904 656 744, 052/43 611 76,

e-mail: obecjarabina@stonline.sk, (PhDr. Zdena Zavacká)

Detský domov sv. Klementa Hofbauera

Kláštorná č. 2, 065 03 Podolíneč,

Telefón: 052/43 912 47,

e-mail: ddkh@sinet.sk, (Ing. Štefan Straka)

Zriaďovateľ: Biskupstvo Spišské Podhradie

4.2 ANALÝZA STAVU POSKYTOVANÝCH SOCIÁLNYCH SLUŽIEB MESTOM STARÁ ĽUBOVŇA

4.2.1 Opatrovateľská služba

Mesto Stará Ľubovňa je dominantným poskytovateľom terénnej opatrovateľskej služby, ktorú zabezpečuje už od roku 2003, kedy výkon opatrovateľskej služby prešiel na Mesto v zmysle zákona 416/2001 Z.z. o prechode kompetencií a od roku 2005 sa realizoval už ako systém samofinancovania, bez príspevnia štátnych prostriedkov. Táto služba predstavuje nosnú a zatiaľ jedinou formu terénnych sociálnych služieb v kategórii seniorov, ale aj v kategórii dospelých v ekonomicky aktívnom veku, avšak už neaktívnych z dôvodu zdravotného postihnutia, ale aj mladých či detí, ktorí z dôvodu zdravotného handicapu nie sú schopní samostatného plnohodnotného života. Služby sa poskytujú v prirodzenom prostredí žiadateľov, v rámci prirodzenej sociálnej štruktúry rodiny a domácnosti klienta.

Opatrovateľská služba bola poskytnutá tým klientom, ktorí o ňu požiadali a splňali zákonom dané podmienky na jej poskytovanie. Kvantitatívny vývoj počtu a stavu opatrovaných a opatrovateľov je nasledovný:

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Rok	Počet opatrovaných	Počet opatrovateľov	Úväzky	Náklady v €	Príjmy v €
2007	61	21	14,3	63 263	6 980
2008	55	20	12,4	59 322	7 992
2009	46	16	10,1	56 287	8 077

V súčasnosti Mesto poskytuje opatrovateľskú službu žiadateľom bez vekového obmedzenia, ktorí v súlade so Zákonom 448/2008 o sociálnych službách požiadajú o túto službu a sú odkázaní na pomoc inej fyzickej osoby. Opatrovateľskú službu na území mesta bližšie definuje VZN č. 51/2009 o poskytovaní sociálnych služieb a o spôsobe a výške úhrad za tieto služby. Sociálne služby sa poskytujú len v časovo vymedzenom rozsahu - počas pracovných dní a v súlade s úradnými hodinami Mestského úradu, čo sa javí nedostatočné vzhľadom na sociálne potreby opatrovaných klientov. Celodennú ponuku opatrovateľskej služby Mesto zatiaľ neposkytuje. Vzrastá počet občanov, ktorí by potrebovali opatrovateľské služby kombinované so zdravotno-ošetrovateľskými službami, prípadne opatrovateľskú službu aj počas víkendov. V budúcnosti by malo tento problém vyriešiť zariadenie opatrovateľskej služby v rámci seniorského centra v Starej Ľubovni, ktoré je potrebné zriadiť v súlade so zákonom č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách, kde by mal byť poskytovaný komplex sociálnych služieb pre odkázaných občanov mesta.

V roku 2009 Mesto na základe platnosti Zákona o sociálnych službách č. 448/2008 zabezpečilo vypracovanie 22 lekárskeho a sociálneho posudkov na posúdenie odkázanosti na sociálnu službu pre 12 žiadateľov, ktorí už mali zavedenú opatrovateľskú službu a 10 novým žiadateľom, z toho 3, ktorí požiadali o umiestnenie v zariadení sociálnych služieb.

Mesto na základe VZN č. 51/2009 ponúka okrem využívanej opatrovateľskej služby aj odľahčovaciu službu, prepravnú službu a požičiavanie pomôcok, o ktoré zatiaľ občania Starej Ľubovne neprejavili záujem.

4.2.2 Bytová politika

Mesto spravuje prostredníctvom Slobytermu, spol. s r.o. 1489 bytov, z ktorých si 1360 bytov nájomníci odkúpili do osobného vlastníctva. 129 bytov vlastní Mesto. Nájomné byty sú v nasledovných lokalitách: na Letnej ul. č. 7, kde je 70 bytov, na Levočskej ul. 20 A - 25 bytov, na sídlisku Východ 20 bytov. Ostatné nájomné byty sú v centre mesta.

Ubytovacie priestory mesta, ktoré slúžia na prechodné ubytovanie sociálne odkázaných obyvateľov, sa nachádzajú na Ul. SNP č.11, č.16 a č.17, v Podsadku č.117 a na Továrenskej ul. č.14. Pravidelne sú monitorované zástupcami Mesta a Slobytermu, spol. s r.o.

Mesto v júni 2009 odovzdalo (po žrebovaní) do užívania 16 nájomných bytov (dvoj a trojizbových) a zároveň začalo výstavbu 26 bytového domu, v ktorom budú k dispozícii 2 bezbariérové byty, 2 byty jednoizbové, 14 bytov jeden a pol izbových a 8 bytov dvojizbových. Bytový dom má byť dokončený v máji 2010.

V januári 2010 boli dané do užívania 4 podkrovné bytové jednotky nad MŠ Za vodou, kde dva byty slúžia ako stabilizačné pre zdravotnícke kádre Ľubovnianskej nemocnice a dva byty boli pridelené žrebovaním žiadateľom o nájomné byty.

Mesto za rok 2009 zaevidovalo 68 žiadostí o pridelenie bytu na prenájom. Spolu v evidencii vedie 166 uchádzačov.

Keďže v roku 2009 boli odovzdané prvé nájomné byty od roku 1990, neponúkame štatistické porovnanie za ostatné tri roky.

Mesto svojou plánovanou koncepciou výstavby nájomných bytov postupne uspokojuje žiadateľov, ktorí spĺňajú kritériá prideľovania nájomných bytov. Neuspokojivá situácia je v oblasti výstavby bytov nižšieho štandardu.

Prehľad počtov žiadostí o nájomný byt v období 2007 - 2009

Rok	Prijaté žiadosti	Vyradenie z evidencie	Skutočný stav evidovaných
2007	37	12	25
2008	139	54	85
2009	68	12	56
Spolu:	244	78	166
Pozn.: vyradení z evidencie boli tí občania, ktorým bol byt pridelený alebo si ho zadovážili svojpomocne			

4.2.3 Nocľaháreň

Nocľaháreň je zariadením sociálnych služieb na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb. V nocľahárni sa fyzickej osobe, ktorá nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb a ktorá nemá zabezpečené ubytovanie alebo nemôže doterajšie bývanie užívať,

a) poskytuje:

- ubytovanie poskytnutím prístrešia na účel prenocovania,
- sociálne poradenstvo,

b) utvárajú sa podmienky na:

- vykonávanie nevyhnutnej základnej osobnej hygieny,
- prípravu stravy, výdaj stravy alebo výdaj potravín.

Nocľaháreň je v prevádzke počas pracovných dní a cez víkend od 19.00 do 07.00 hod. nasledujúceho dňa. Nocľaháreň poskytuje nocľah aj v čase sviatkov. Prevádzka nocľahárne poskytuje nocľah ľuďom bez prístrešia v zimných mesiacoch (keď sa teplota na vonkajšom teplomeri zníži pod 0° C, od októbra/novembra až do apríla/mája), v prípade núdze aj v iných mesiacoch. Klienti nocľahárne sú povinní dodržiavať vnútorný poriadok nocľahárne.

Úhrady za poskytované služby v nocľahárni: 1,66 € (poplatok za pobyt v nocľahárni, v ktorom je zahrnuté ubytovanie na 1 noc a vykonanie osobnej hygieny).

V meste je na účely nocľahárne vyčlenená jedna izba pre 4 osoby v dome na Ulici SNP č. 17. Klienti majú k dispozícii aj sociálne zariadenie, miestnosť na vykonanie osobnej hygieny a kuchynku.

	2007	2008	2009
Počet bezdomovcov využívajúcich služby nocľahárne	3	3	3

4.2.4 Stravovanie dôchodcov

Poskytovanie sociálnej pomoci pre občanov mesta stanovuje VZN č. 50, v zmysle ktorého sa poskytuje na stravovanie pre dôchodcov mesta príspevok na jedno hlavné jedlo denne. Výšku príspevku stanovuje Smernica č. 4/2009.

Prehľad o dôchodcoch mesta, ktorým sa poskytuje stravovanie:

	2007	2008	2009
Počet stravníkov	74	76	75
Počet stravníkov s príspevkom Mesta	54	35	41
Celkom príspevok Mesta na jedno hlavné jedlo denne	2802,26 €	2.610,84 €	3017,98 €
Platba za pomocnú pracovnú silu v DD	6169,- €	6430,- €	6820,- €

Stravovanie je zabezpečované na základe zmluvy v Domove pre seniorov v Starej Ľubovni. Mesto v zmysle zmluvy hradí náklady na 1 pracovnú silu (pomocná kuchárka) v súvislosti so stravovaním dôchodcov mesta.

Domov pre seniorov rieši stravovanie dôchodcov v blízkom okolí - sídlisko Západ a Námestie sv. Mikuláša. Nie sú pokryté ul. Zámocká, Zamoyského, Podsadek, Poľská. Ako nevyhnutné sa ukazuje zriadenie vlastnej vývarovne s rozvozom stravy.

Dôchodcom, ktorí majú otvorenú opatrovateľskú službu, Mesto zabezpečuje donášku obedov prostredníctvom opatrovateľiek.

4.2.5 Poskytovanie jednorazovej dávky sociálnej pomoci

Pomoc občanom v hmotnej núdzi upravuje zákon č. 599/2003 Z.z. o pomoci v hmotnej núdzi.

Jednorazovú dávku v hmotnej núdzi možno poskytnúť občanovi v hmotnej núdzi a fyzickým osobám, ktoré sa s ním spoločne posudzujú, ktorým sa vypláca dávka a príspevky, najmä na:

- úhradu mimoriadnych výdavkov na nevyhnutné ošatenie,
- základné vybavenie domácnosti,
- zakúpenie školských potrieb pre nezaopatrované dieťa,
- na mimoriadne liečebné náklady.

Prehľad poskytnutých jednorazových dávok:

	r. 2007	r. 2008	r. 2009
Počet poskytnutých jednorazových dávok	15	14	20
Z toho:			
Nenávratná dávka pre rodiny s deťmi	10	8	11
Pre deti v DD	5	5	7
Návratná dávka v hmotnej núdzi	0	1	2
Celkom dávka nenávratná v €	1026,- € (34054 Sk)	1544,33 € (46524,50 Sk)	1974,37 € (59.480 Sk)
Celkom dávka návratná v €	0	66,39 € (2000 Sk)	507,91 € (15301 Sk)
Spolu:	1026,- €	1610,73 €	2482,28 €

4.2.6 Sociálnoprávna ochrana detí a sociálna kuratela

Mesto v zmysle zákona NR SR č. 305/2005 Z.z. O sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele prijalo VZN č. 43, ktoré stanovuje podmienky poskytovania finančných príspevkov na úpravu a zachovanie vzťahov medzi dieťaťom a rodičom alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa, ktoré bolo rozhodnutím súdu umiestnené v detskom domove.

Mesto úzko spolupracuje s ÚPSVaR na sanácii rodinného prostredia ohrozených rodín, preto vznikla mestu povinnosť tvorby úspor iba u jedného dieťaťa umiestneného v DD.

	2007	2008	2009
Počet umiestnených detí v DD	11	20	18
Finančný príspevok na obnovu rodinného prostredia	0	0	0
Príspevok na dopravu	0	0	0
Tvorba úspor pre dieťa umiestnené v DD	0	302,60 €	0

Od januára 2009, v súlade s občiansko-právnym poriadkom, sa Mesto stalo opatrovníkom pre súdne konania vo veci maloletých detí. V tomto roku sa zúčastnilo na 19 pojednávaniach, ktoré sa konali z dôvodu nariadenia výchovného opatrenia, zvýšenia výživného a pozbavenia svojprávnosti na právne úkony.

K 31.12.2009 eviduje 6 maloletých a mladistvých, ktorým bolo uložené výchovné opatrenie. Dôvodom výchovných opatrení bolo zanedbávanie povinnej školskej dochádzky, problémové správanie v škole, ale aj páchanie trestnej činnosti.

V najbližších rokoch je potrebné: zabezpečiť sociálne bývanie – nocľaháreň pre matky s deťmi, nízkoprahové denné centrum pre deti a rodinu, komunitnú prácu priblížiť neprispôsobivým občanom, zriadiť vysunuté pracoviská na Továrenskej ul. a v centre mesta.

4.2.7 Riešenie priestupkov záškoláctva

Prechodom pôsobností z orgánov štátnej správy na obce, v zmysle zákona č. 416/2001 a zákona č. 372/1990 o priestupkoch, sa eviduje zanedbávanie povinnej školskej dochádzky u tých žiakov, ktorí majú vymeškaných a neospravedlnených viac ako 15 vyučovacích hodín. Ak žiak vymeškal viac ako 60 neospravedlnených vyučovacích hodín, vedie sa voči zákonnému zástupcovi priestupkové konanie.

	2007	2008	2009
Počet evidovaných záškolákov	36	72	54
Počet priestupkových konaní	16	36	43
Počet uložených pokút	16	32	29

4.2.8 Starostlivosť o rodiny v nepriaznivej sociálnej situácii

a) Dotácie Ministerstva práce a sociálnych vecí SR

Mesto Stará Ľubovňa vykonáva aktivity v sociálnej oblasti aj prostredníctvom mimorozpočtových zdrojov, ktorými sú na základe Výnosu MPSVaR SR č. 23609/2008-II/1, § 5, 6, dotácie na stravu a školské potreby pre deti z rodín poberajúcich dávku v hmotnej núdzi a z rodín, ktorých príjem je vo výške životného minima. Do roku 2008 sa poskytovala aj dotácia na motiváciu k štúdiu, tzv. motivačný príspevok (viď. Výnos MPSVaR SR č. 29775/2007-II/1, § 7).

Prehľad dotácií za obdobie rokov 2007 - 2009:

Rok	strava		školské potreby		motivačný príspevok		Celková výška dotácie v €
	počet detí	výška dotácie	počet detí	výška dotácie	počet detí	výška dotácie	
2007	437	60 012,15	371	12 331,54	130	15 484,96	87 828,65
2008	416	51 488,28	354	11 767,24	97	11 315,81	74 571,33
2009	392	54 767,06	368	12 230,73	-	-	66 997,79

Mesto Stará Ľubovňa je v súčasnosti zriaďovateľom 4 základných škôl, 2 predškolských zariadení a na základe Dohody č. 1/2010, č.j. 59/1301/10 medzi Mestom Stará

Ľubovňa a Krajským školským úradom v Prešove prerozdeľuje dotáciu aj pre Spojenú školu internátnu lokalizovanú na území mesta.

b) Osobitný príjemca (ďalej „OP“)

Osobitný príjemca je sociálny inštitút uplatňovaný Mestom Stará Ľubovňa od roku 2000. Zaradenie klienta do Inštitútu OP je v kompetencii ÚPSVaR, vykonáva sa po individuálnom posúdení každého prípadu, a to na podnet sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately, na základe hlásení škôl a na podnet samosprávy.

Za dôvody zaradenia sa považuje:

- zanedbávanie výživy a starostlivosti o deti,
- zanedbávanie zdravotnej starostlivosti detí,
- neschopnosť hospodáriť s finančnými prostriedkami, neplatenie nájomného a súvisiacich platieb spojených s bývaním,
- zanedbávanie povinnej školskej dochádzky detí a mládeže,
- závislosť na návykových a omamných látkach,
- výskyt úžery,
- výskyt iných sociálno-patologických javov,
- odmietnutie účasti na vykonávaní menších obecných služieb,
- dlhodobé poberanie dávky a príspevkov v spojitosti s ich neúčelným využívaním.

Inštitút OP sa vykonáva v dvoch kategóriách. Prvú kategóriu tvoria rodiny, v ktorých je potrebné zlepšiť rodinné prostredie. Sanácia sa týka ekonomických, rodičovských a výchovných schopností rodiny, účelného využívania dávky, redukcie výskytu sociálno-patologických javov a pod. Druhá kategória je zameraná na rodičov zanedbávajúcich povinnú školskú dochádzku detí.

Prehľad dávok poukázaných na Inštitút osobitného príjemcu v období rokov 2007-2009:

Rok	I. kategória		II. kategória			Celková výška dávky v €
	Počet rodín	Výška dávky	Počet rodín	Počet detí	Výška dávky	
2007	Ø 14	18 487,69	Ø 24	Ø 36	7 707,63	26 195,32
2008	Ø 12	16 551,22	Ø 30	Ø 50	8 818,96	25 370,18
2009	Ø 25	31 858,88	Ø 39	Ø 64	16 358,32	48 217,20

Vysvetlivky: I. kategória – zanedbávanie starostlivosti; II. kategória - záškoláctvo

Z uvedeného vyplýva, že počet klientov Inštitútu OP sa v roku 2009 zvýšil oproti roku 2008 o 52,38 %. K zvýšeniu počtu došlo ako v oblasti zanedbávania starostlivosti (nárast oproti roku 2008 je v roku 2009 o 108%), tak aj v oblasti zanedbávania povinnej školskej dochádzky (nárast oproti roku 2008 je o 30%). Ak porovnáme počet detí - záškolákov v roku 2007 a v roku 2009, dochádza tu k nárastu až o 77,77 %, čo je v oboch prípadoch alarmujúce.

Realizácia I OP a návrhy riešenia:

Klientmi inštitútu OP sú predovšetkým občania exkludovanej etnickej komunity, čo predstavuje 92 %. Čerpanie financií pre poberateľov dávok zaradených do I OP je zabezpečované výdajom nákupných poukázok na nákup potravín, ošatenia, osobných potrieb, platbami za stravu pre deti, nájomného a ďalšími výdajmi súvisiacimi s bývaním, ako aj platbami výživného na deti, ktoré boli rodičom dočasne odňaté zo starostlivosti a pod.

Poberatelia dávok v hmotnej núdzi a PnD navštevujú referát soc. vecí 2 - 3 krát za týždeň, z dôvodu vypísania poukázok, poradenstva, kalkulácie dávky, administratívnej pomoci, čím sa dosahuje častý kontakt s rodinou. To napomáha poznaniu celkovej finančnej a sociálnej situácie v rodinách. Výkon inštitútu, ktorý zahŕňa okrem administratívnej práce i návštevy rodín, pomáha (v spolupráci s kurátormi ÚPSVR a komunitnými pracovníkmi) riešiť problémy v jednotlivých rodinách.

Nepriaznivý stav, v ktorom sa rodiny ocitli, je podmienený nedostatočným bývaním, nedostatočným vzdelaním a s ním súvisiacou nemožnosťou uplatniť sa na trhu práce, strata pracovných návykov.

Z vyššie uvedených dôvodov je potrebné:

- zintenzívniť terénnu prácu v lokalitách: Podsadek, Továrenská ul., Ul. SNP,
- do terénnej práce zapojiť dobrovoľníkov (so zameraním na konkrétnu oblasť práce),
- vyselektovať z OP rodiny, s ktorými sa bude intenzívne pracovať v prirodzenom prostredí v oblastiach: výchova, domáce práce, vzdelávanie, hygiena, hospodárenie, voľnočasové aktivity,
- vypracovať individuálny plán pre každú rodinu,
- zabezpečiť denný kontakt s vybranými rodinami v trvaní 6 mesiacov,
- hodnotiť prácu, výstupom čoho bude uvoľnenie z OP, resp. jeho pokračovanie,
- rešpektovať komunitnú kohéziu, tradície,
- viesť k subsidiarite.

4.2.9 Deti a mládež**a/ Školy a školské zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Stará Ľubovňa**

Mesto Stará Ľubovňa je zriaďovateľom štyroch základných škôl: ZŠ na Levočskej ulici č. 6, ZŠ na Komenského ulici, ZŠ Za vodou a ZŠ Podsadek. Dvoch materských škôl: MŠ na Vsetínskej ulici s alokovanými triedami na Štúrovej ulici, MŠ na Tatranskej ulici s alokovanými triedami na Ulici Za vodou, Základnej umeleckej školy Jána Melkoviča a Centra voľného času. Všetky školy a školské zariadenia sú právnymi subjektmi.

	2007/2008	2008/2009	2009/2010
Počet žiakov ZŠ	1937	1789	1692

Okrem toho na území mesta fungujú: Cirkevná ZŠ s MŠ sv. Cyrila a Metoda, Súkromná ZUŠ, Spojená škola internátna na Levočskej ulici a päť stredných škôl: Gymnázium T. Vansovej, Gymnázium sv. Mikuláša, Obchodná akadémia, SOŠ na Levočskej ulici a SOŠ na Jarmočnej ulici.

Vzhľadom na každoročný úbytok žiakov považujeme sieť materských, základných a stredných škôl a školských zariadení na území mesta Stará Ľubovňa za dostatočnú.

b/ Konceptia práce s deťmi a mládežou v meste Stará Ľubovňa na roky 2008 – 2013

Mesto Stará Ľubovňa v roku 2008 prijalo Konceptiu práce s deťmi a mládežou na roky 2008 – 2013.

Konceptia definuje základné prioritné oblasti a opatrenia práce s deťmi a mládežou na lokálnej úrovni realizované samosprávou a inými subjektmi vo všetkých sférach života detí a mládeže.

Konceptia podporuje a zlepšuje podmienky vývoja a rozvoja detí a mládeže v oblasti vzdelávania, prístupu k informáciám, zamestnanosti, bývania, zdravia a aktívneho vyžívania voľného času.

Konceptia vytvára podmienky na aktívne zapojenie sa detí a mládeže do verejného a spoločenského života prostredníctvom dobrovoľnej činnosti, na podporu účasti mladých ľudí na riadení spoločnosti a ich výchovu k aktívnemu občianstvu.

Konceptia dáva priestor inštitúciám a orgánom pôsobiacim v oblasti prevencie a ochrany detí a mládeže pred negatívnymi javmi spoločnosti. Vytvára podmienky na podporu detí a mládeže zo sociálne slabšieho podnetného prostredia, z rodín, ktoré sú v hmotnej a sociálnej núdzi a u ktorých sa vykonávajú opatrenia sociálnoprávnej ochrany.

Mesto na vykonávanie opatrení v rámci Konceptie práce s deťmi a mládežou na miestnej úrovni využíva aj školské zariadenia, najmä Centrum voľného času, školské kluby a i.

Mesto v rámci Konceptie práce s deťmi a mládežou na miestnej úrovni vytvára podmienky pre tých mladých ľudí, ktorí nie sú členmi občianskych združení a neziskových organizácií a umožňuje im aktívne sa podieľať na tvorbe dokumentov pre prácu s deťmi a mládežou na miestnej úrovni.

Cieľom koncepcie je jednotné pôsobenie na deti a mládež v meste Stará Ľubovňa, definovať podmienky na podporu rozvoja osobnostných vlastností mladých ľudí a ich talentu a predchádzať negatívnym spoločenským javom, ako sú drogy, alkohol, šikanovanie a pod. prostredníctvom definovania oblastí podpory. Pôjde pritom o vytváranie podmienok na optimálny telesný, duševný a občiansky vývoj mladej generácie a na využitie jej tvorivého potenciálu pri ďalšom vývoji mestskej spoločnosti.

Navrhovaná koncepcia je v súlade s rozvojovým plánom mesta.

Princípy koncepcie práce s deťmi a mládežou na miestnej úrovni

Mesto

a/ vníma mladých ľudí ako dôležitých aktérov rozvoja miestnej spoločnosti a považuje ich za schopných prevziať zodpovednosť za smerovanie svojho života,

b/ vytvára podmienky, aby mladí ľudia našli uspokojenie svojich zákonitých potrieb a požiadaviek a prostredie na kvalitnú a etickú seberealizáciu,

c/ vníma, že komplexné zabezpečenie Konceptie práce s deťmi a mládežou na miestnej úrovni je nielen úlohou mesta, ale aj vzdelávacích inštitúcií, rodiny, médií, súkromného sektora a občianskych združení, ako aj samotných mladých ľudí,

d/ potvrdzuje, že mládež má právo aktívne sa zúčastňovať života spoločnosti, pričom si uvedomuje, že prirodzená účasť mládeže na spoločenskom a politickom živote je základným predpokladom ich pozitívneho príspevku k rozhodnutiam, ktoré sa týkajú ich súčasného i budúceho života,

e/ venuje osobitnú pozornosť ochrane a podpore detí a mládeže zo sociálne slabých rodín (osamelé matky vychovávajúce deti, rozvedení rodičia s deťmi, nezamestnaní rodičia s deťmi a pod.),

f/ vytvára primerané podmienky na prácu s deťmi a mládežou v školách a školských zariadeniach a iných zariadeniach, podporuje rodiny s deťmi, detské, mládežnícke, občianske, humanitné, cirkevné a charitatívne združenia, hnutia a nadácie, ako aj rozličné neštátne, súkromné, neziskové organizácie a agentúry, a aj jednotlivých občanov v ich práci s deťmi a mládežou.

Oblasti koncepcie

- 1/ Vzdelávanie - školy (MŠ, ZŠ, ZUŠ, VŠ, CVČ)
- 2/ Sociálna práca – integrácia, pomoc mladým ľuďom, zamestnanie, rodina
- 3/ Účasť mládeže na spoločenskom a politickom živote – participácia
- 4/ Informácie a komunikačné technológie
- 5/ Prevencia kriminality a protispoločenských javov
- 6/ Mobilita a voľný čas detí a mládeže
- 7/ Kultúra, zdravie a zdravý životný štýl

1. Vzdelávanie - školy (MŠ, ZŠ, ZUŠ, VŠ, CVČ a iné inštitúcie)

Cieľom tejto oblasti je umožniť deťom a mládeži získať vzdelanie na základe schopností, možností a dostupnosti v meste Stará Ľubovňa.

V tejto oblasti mesto zabezpečí:

1.1 Spoluprácou s inštitúciami zameranými na výchovu a vzdelávanie detí a mládeže – ZŠ, ZUŠ, CVČ, Školský úrad, Ľubovnianska knižnica, ĽOS bude realizovať vzdelávacie aktivity pre vedúcich krúžkov, pedagogických pracovníkov (učiteľov, vedúcich záujmových útvarov), ktorí pôsobia v týchto inštitúciách. A tým zabezpečí odbornosť školení pre týchto pracovníkov s cieľom zvyšovať osobnostný rozvoj a kvalitu práce s deťmi a mládežou.

1.2 Podporuje rozvoj a zlepšovanie vzdelávacieho systému zabezpečovaním ľudských zdrojov, podporou infraštruktúry, rozvojom technológií a poskytovaním iných foriem podpory.

1.3 Podporuje demokratizáciu školstva, najmä posilnením úlohy žiackych samospráv a školských rád.

1.4 Potvrdzuje vzájomné dopĺňanie sa formálneho a neformálneho vzdelávania. V rámci neformálneho a formálneho učenia sa zdôrazňuje uznanie kompetencií mládežníckych vedúcich, mladých lídrov, dobrovoľníkov z radov mládeže, ako aj mladých ľudí, ktorí prostredníctvom systematickej a zámernej práce s mládežou získali špecifické kompetencie.

1.5 Umožňuje prístup k celoživotnému vzdelávaniu všetkým skupinám mládeže.

1.6 Podporuje vyhľadávanie a identifikáciu talentovaných a nadaných detí a mládeže,

podporuje ich ďalší rozvoj a uplatnenie nielen v meste, ale aj v rámci Slovenska a na medzinárodnej úrovni.

2. Rodina, sociálna práca – integrácia, pomoc mladým ľuďom, zamestnanie

Cieľom tejto oblasti by malo byť zlepšenie komunikácie a interakcie medzi rodičmi, deťmi a výchovnými inštitúciami. Rešpektovanie rodiny každého občana ako základnej jednotky spoločnosti.

2.1 Pomoc pri vytváraní podmienok na stabilizáciu rodiny.

2.2 Pomoc a podpora realizovaním preventívnych opatrení zameraných na predchádzanie a zmenšenie škôd spojených s užívaním omamných látok, psychotropných látok a alkoholu a organizovaním výchovných alebo sociálnych programov pre ohrozené deti a deti, ktorým boli uložené výchovné opatrenia s cieľom zdravého životného štýlu, pozitívneho sociálneho správania a rozvoja osobnosti, zvyšovania právneho vedomia.

2.3 Oblasť nárastu počtu nefunkčných rodín - rozšíriť terénnu sociálnu prácu a komunitnú prácu s týmito rodinami z dôvodu:

- deti sú ohrozené stratou vlastného rodinného prostredia,
- deti stratili vlastné rodinné prostredie, ale sú v intenzívnom kontakte s pôvodnou rodinou,
- rodičia nemajú dostatočne rozvinuté rodičovské zručnosti, s cieľom podpory obnovy rodinného prostredia.

2.4 Podpora osamostatňovania sa /aj bývania/ mladých ľudí, ktorí vyrastali v náhradných rodinách, prípadne v zariadeniach na výkon rozhodnutí súdu.

2.5 Podpora detí a mládeže so zdravotným postihnutím – s cieľom školskej integrácie v bežných školách, sociálnej integrácie.

2.6 Zamestnanie, vytváranie podmienok na realizáciu a zakladanie sociálnych podnikov, na vytváranie pracovných príležitostí mládeže ohrozenej sociálnym vylúčením.

2.7 Podpora ďalšieho vzdelávania učiteľov, pracovníkov s deťmi a mládežou a mládežníckych lídrov v interkultúrnych vzťahoch na prekonanie jazykových a kultúrnych bariér, najmä vo vzťahoch s rómskymi rodinami.

3. Účasť mládeže na spoločenskom a politickom živote

Cieľom tejto oblasti je podporiť mladých ľudí, aby sa viac zapájali do komunitného života mesta Stará Ľubovňa a spolurozhodovali o smerovaní a vytváraní podmienok na otvorenú spoluprácu.

Mesto Stará Ľubovňa vo svojom strategickom pláne má záujem riešiť a spolupodieľať sa na rozvoji aktivít mladých ľudí, s dôrazom na aktívny prístup mladých ľudí ako partnera.

3.1 Vytváranie podmienok na spoločnú komunikáciu – MP, panelové diskusie, otvorené stretnutia s poslancami MZ.

3.2 Spoločne s mladými ľuďmi pripraví plán aktivít pre mládež, spracovanie koncepcie pomoci mladým ľuďom na ich zotrvanie v regióne a podpora záujmových skupín mladých ľudí s cieľom vytvorenia potenciálu dobrovoľných spolupracovníkov na aktivitách mesta.

3.3 V rámci vytvorenia štruktúry na realizáciu plánov práce s mládežou, pomoc mestu, plniť strategický plán rozvoja mesta a taktiež príprava mladých ľudí na aktívnu občiansku

participáciu na živote mesta.

Plnením cieľov sa mladí ľudia môžu realizovať a rozvíjať vlastnú osobnosť v oblastiach tímovej práce, strategického plánovania a dobrovoľníckych aktivít.

3.4 Rozšírenie informačného toku sa zabezpečí prostredníctvom vopred plánovaných aktivít a aktívnych mladých ľudí.

3.5 Podmienky komunikácie sa zabezpečia koordinovanou výmenou odkazov medzi zainteresovanými, prostredníctvom modernej techniky a osobným kontaktom.

3.6 Podporná kampaň pre mládežnícky parlament s cieľom zviditeľnenia činnosti mládežníckeho parlamentu.

3.7 Vytváranie priestoru na vlastné projekty mladých ľudí, organizovaných samotnými mladými ľuďmi – v rámci formálnych mládežníckych organizácií a občianskych združení.

4. Informácie a komunikačné technológie

Cieľom tejto oblasti je vytvoriť podmienky na realizáciu sa mladých ľudí.

V tejto oblasti mesto:

4.1 systematicky podporuje poskytovanie informačných služieb pre mládež a rozširuje možnosti prístupu mládeže k informáciám vo všetkých oblastiach ich objektívnych potrieb a požiadaviek (vzdelávanie, zamestnanie, školenia a semináre, aktivity neziskového sektora, národné a medzinárodné aktivity v oblasti práce s mládežou a mládežníckej politiky),

4.2 v rámci podpory tejto oblasti systematicky podporuje prípravu mladých ľudí na prácu s informáciami, pričom podporuje aj rozvoj poradenstva a konzultačných služieb,

4.3 uvedomuje si dôležitosť internetu pre ďalšie vzdelávanie detí a mládeže, ktorý je aj súčasťou celoživotného vzdelávania, preto zlepšuje prístup k internetu a zvyšuje jeho dostupnosť pre deti a mládež.

5. Prevencia kriminality

Cieľom tejto oblasti bude venovať zvýšenú pozornosť preventívnym aktivitám uskutočňovaným na školách, vo voľnom čase detí a mládeže, ako aj vzdelávaniu pracovníkov v danej oblasti.

Význam preventívnych aktivít v školách spočíva predovšetkým v najširšom možnom vplyve na celú mladú generáciu. Školami (povinná školská dochádzka) prechádza dnes prakticky celá populácia, je nevyhnutné venovať výchove, vzdelávaniu, ako aj špecifickým preventívnym aktivitám na školách osobitnú pozornosť.

5.1 v rámci aktivít sa v danej oblasti zamerať na protidrogovú výchovu, boj proti zlu, násiliu, závislostiam, predsudkom, rasizmu a neproduktívnemu spôsobu života. Súčasťou programu sú vstupné a výstupné testy, ktoré obsahujú:

- postojové škály posudzovania vzťahu k drogám, rasizmu a pod.
- sebakposudzovacie dotazníky,

5.2 v rámci prevencie pracovať s jednotlivcami i skupinami mladých ľudí prostredníctvom krúžkov, klubov, žiackych tried i neformálnych stretnutí s mladými ľuďmi,

5.3 zabezpečenie pravidelných kontrol reštauračných a pohostinných zariadení na podávanie alkoholu maloletým a mladistvým so zameraním na problém záškoláctva,

5.4 zabezpečovanie aktivít zameraných na širokú verejnosť, s cieľom zvyšovania vedomia osôb na úseku všeobecného právneho vedomia, cestnej premávky, verejného poriadku, prevencia pred užívaním drog, psychotropných látok, alkoholických a iných návykových látok, ale aj dôležitosť priblížiť verejnosti prácu jednotlivých záchranných a bezpečnostných zložiek, tiež potreba upozorniť na zneužívanie tiesňových liniek,

5.5 podpora aktivít zameraných na oboznámenie detí nielen s dopravnými značkami a križovatkami, ale aj s prvou pomocou, jazdou na bicykli a taktiež s dôležitými telefónnymi číslami.

6. Mobilita a voľnočasové aktivity

Cieľom tejto oblasti je poskytnúť dostatočný priestor a možnosti mladým ľuďom na ich sebarealizáciu sa prostredníctvom rozvoja osobnostných vlastností mladých ľudí, zvýšenie ich účasti na aktívnom využívaní voľného času a postupné začleňovanie do spoločnosti ako zodpovedných jedincov. Špecifickým cieľom je rozvoj kvality a kvantity atraktívnych projektov pre deti a mládež prostredníctvom podpory :

6.1 Podporuje vznik voľne dostupných priestorov na realizáciu aktivít vo voľnom čase (ihriská, športoviská, kluby mládeže, klubovne pre deti a pod.). Využívanie kultúrnych a spoločenských zariadení, ako aj priestorov škôl na záujmové aktivity pre deti a mládež.

6.2 Uznáva organizovanie atraktívnych voľnočasových podujatí, stretnutí s mladými ľuďmi z iných krajín, výmena skúseností z dobrovoľnej práce v prospech samotných mladých ľudí.

6.3 Realizuje opatrenia na podporu práce s mládežníckymi združeniami.

6.4 Podporuje rozvoj prostredia, kde sa mladí ľudia, ktorí čelia zložitým životným situáciám alebo pochádzajú z menej podnetného prostredia (osobitne zdravotne postihnutí), môžu zapájať do aktivít vo voľnom čase.

7. Kultúra, zdravie a zdravý životný štýl

Cieľom tejto oblasti je poskytnúť možnosti pre aktívne a zmysluplné trávenie voľného času s prihliadnutím na rozvoj talentov, podporu miestnej kultúry, ako aj podpora zdravého životného štýlu.

7.1 Podporuje participáciu mládeže na kultúrnom živote spoločnosti a mesta vytváraním podmienok na tvorivý prínos mládeže do rozvoja kultúry.

7.2 Vytvára osobitné podmienky na rozvoj nadania a talentu mládeže v najrozmanitejších oblastiach ľudskej činnosti.

7.3 Propaguje multikultúrnosť a toleranciu ako základný kľúč k mierovému spolunažívaniu rôznych kultúr v regióne, na Slovensku, ale aj v Európskej únii a vo svete.

7.4 Otázku zdravia vníma ako komplexnú oblasť, ktorá nezahŕňa iba liečbu a terapiu, ale tiež primárnu ochranu zdravia, prevenciu pred negatívnymi vplyvmi na zdravie a propagáciu zdravého životného štýlu.

7.5 Podporuje dostupnosť a kvalitu zdravotných informácií a výchovu k zdravému štýlu a ochrane zdravia prostredníctvom rôznorodých aktivít.

7.6 Venuje osobitnú pozornosť starostlivosti, výchove, ochrane a podpore zdravotne postihutej mládeže.

4.2.10 Seniori

Mesto poskytuje priestory a vyčleňuje v rozpočte finančné prostriedky na činnosť Klubu dôchodcov (KD; denné centrum) v Starej Ľubovni. Výška schváleného rozpočtu na rok 2009 bola 3 518 €. Okrem dotácie na priamu činnosť a prevádzkové náklady Mesto prispieva aj na interiérové vybavenie klubu a zabezpečuje hudobný sprievod pre spevácky zbor KD. Prostredníctvom ZPOZ „Človek človeku“ pripravuje kultúrny program s malými darčekom v októbri – Mesiaci úcty k starším, na Mikuláša, Deň matiek a pri príležitosti životných jubileí nielen pre členov KD, ale aj pre obyvateľov Domova dôchodcov a členov seniorských organizácií. V rámci dotácií mesto vyčlenilo na činnosť pre seniorské organizácie 2650 €. Priestory KD sú k dispozícii všetkým seniorským organizáciám a združeniam na území mesta. Medzi najaktívnejšie a najpočetnejšie seniorské organizácie na území mesta patria Jednota dôchodcov Slovenska a Združenie kresťanských seniorov.

Prehľad počtu členov klubu dôchodcov a seniorských organizácií na území mesta

	2007	2008	2009
Klub dôchodcov	101	115	123
Zdr. kresť. seniorov	98	108	124
Jednota dôch. Slov.	118	156	180

Klub dôchodcov funguje v meste 32 rokov. Organizuje rôzne kultúrne, spoločenské a vzdelávacie podujatia. Medzi členmi sú obľúbené najmä besedy s odborníkmi z oblasti medicíny, psychológie, ekonomiky... Tradíciu majú pravidelné stretnutia s primátorom mesta, výstavy ručných prác spojené s ochutnávkou miestnych špecialít. Do kurzu zvyšovania počítačovej gramotnosti sa v roku 2009 zapojilo 6 členiek. V spolupráci s CVČ sa pripravuje ďalší kurz. Pri KD pôsobí spevácka skupina Prameň, ktorá účinkuje na rôznych kultúrnych podujatiach mesta.

Mestská organizácia Jednoty dôchodcov Slovenska vznikla v roku 2002 s počtom 42 členov. Organizuje pre svojich členov široké spektrum kultúrnych, športových, vzdelávacích a spoločenských aktivít. Má patronát nad parkom pri pošte, ktorý členovia JDS počas jarného upratovania pravidelne čistia. Členovia sa aktívne zapájajú do vzdelávania, najmä prostredníctvom Akadémie Tretieho veku, navštevujú počítačové kurzy.

Združenie Kresťanských seniorov Slovenska vzniklo v roku 1996. Taktiež organizuje množstvo podujatí vo všetkých oblastiach. K tradičným patrí vianočná návšteva chorých a osamelých seniorov, sirôt a polosirôt, rodín v núdzi v ich domácnostiach, charitatívne aktivity: Podelme sa, Boj proti hladu, Daruj Vianoce a iné.

Seniori za základnú prioritu najbližších rokov stanovili **výstavbu strediska sociálnych služieb**, ktoré by zahŕňalo:

- spoločné stravovanie dôchodcov v jednom centre,
- zdravotnú starostlivosť a rehabilitáciu,

- dostatočné priestory na schôdzkovú a klubovú činnosť,
- donášku obedov občanom, ktorí sú na to odkázaní,
- umiestnenie odkázaných osôb, o ktorých sa nedokáže postarať rodina, do dennej, týždennej alebo nepretržitej starostlivosti,
- možnosť poskytovať nové druhy služieb /pranie, žehlenie, oprava odevov/ osobám na to odkázaným,
- zbližovanie jednotlivcov a kolektívov pri spoločných aktivitách.

4.2.11 Činnosť Komunitného centra

Rómska komunita v Starej Ľubovni

Demografia k 31. 12. 2009

Rok	Počet obyvateľov v meste Stará Ľubovňa	Počet Rómov v meste Stará Ľubovňa	Počet Rómov v Podsadku
2007	16 213	1 833	959
2008	16 276	1 909	971
2009	16 296	1 961	1 021

Veková štruktúra Rómov v Podsadku k 31.12.2009:

vek	% z celkového počtu Rómov v Podsadku
Vek 0 – 15 rokov	46
Vek 16 – 25 rokov	22
Vek 26 – 59 rokov	21
Vek nad 60 rokov	11

Z uvedených údajov vyplýva, že nárast počtu rómskej populácie v Podsadku je ročne priemerne 35 novonarodených detí. Údaje nezahŕňajú osoby žijúce v danej lokalite bez trvalého pobytu.

Mesto Stará Ľubovňa prijalo v roku 2003 Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja, v ktorom bola samostatne riešená Romagenda. Hlavnou víziou bola podpora integrácie Rómov s prihliadnutím na ich historické a kultúrne osobitosti. Je možné konštatovať, že jednotlivé ciele boli v prevažnej miere splnené, hlavne čo sa týka komunitného centra, jeho činnosti a práce s deťmi a mládežou.

Zhodnotenie činnosti Komunitného centra :

- úspešné nadviazanie kontaktov s komunitou a spolupracujúcimi inštitúciami,
- zmapovanie potrieb komunity a nadväznú riešenie konkrétnych prípadov,

- sociálne poradenstvo a sprevádzanie klientov v súvislosti s riešením ich nepriaznivej situácie,
- individuálna sociálna práca s konkrétnym klientom, jeho rodinou a komunitou v prirodzenom rodinnom prostredí,
- činnosti zamerané na zlepšenie dostupnosti a kvality služieb,
- asistencia pri zlepšení zdravotného stavu a preočkovania detskej populácie, aktívna pomoc pri riešení hromadných infekčných ochorení v osade,
- podpora a poradenstvo v oblasti využívania voľného času detí a mládeže,
- organizácia voľnočasových, výchovno-vzdelávacích aktivít pre deti a mládež,
- pomoc dlhodobo nezamestnaným pri orientácii na trhu práce a pomoc pri vyhľadávaní voľných pracovných miest,
- prevencia v oblasti zdravia, predchádzanie sociálno-patologickým javom v komunite,
- pozitívne zmeny v bytových otázkach klientov prostredníctvom zapojenia do projektov na podporu zlepšenia kvality života,
- individuálna pomoc sociálne najslabším rodinám pri dodávke dreva a šatstva, organizovanie búr šatstva,
- pomoc pri organizovaní brigád – možnosť odpracovať si dlh voči mestu, možnosť odpracovať si drevo na zimu,
- dohľad pri opatreniach Sociálnoprávnej ochrany detí a mládeže, sanácia rodiny,
- spolupráca s detskými domovmi, dohľad nad rodinami pri návrate detí z detských domovov,
- motivácia detí a mládeže pri voľbe povolania, pomoc pri doučovaní, výbere školy, resp. dohľad pri štúdiu na strednej škole.

Podpora marginalizovaných rómskych komunít je zameraná na 4 prioritné oblasti :
vzdelávanie, zdravie, zamestnanosť a bývanie.

Na napĺňanie cieľov v týchto oblastiach navrhujeme nasledovné riešenia :

- zlepšenie kvality bývania prostredníctvom vysporiadania pozemkov a vlastníctva nehnuteľností,
- príprava nových stavebných parciel na IBV,
- výstavba bytov nízkeho štandardu participáciou obyvateľov, zapojením do podporných projektov – sporiaci a mikropôžičkový,
- skvalitnenie životného prostredia cez dobudovanie kanalizácie, ciest a chodníkov v osade,
- zabezpečenie spoluúčasti komunity na udržateľnosti životného prostredia cez dôslednú kontrolu dodržiavania legislatívy,
- zabezpečiť udržateľnosť komunitného centra a výkony sociálnej práce v komunitách,
- vytvoriť priestor na spoluprácu samosprávy a mimovládnych organizácií pri realizácii komunitných aktivít a výkone sociálnej práce,
- úpravou Komunitného centra vytvoriť väčší priestor na skvalitnenie voľnočasových aktivít pre deti a mládež, vytvoriť centrum celoživotného vzdelávania pre všetky

vekové kategórie obyvateľov komunity,

- zriadenie predškolského zariadenia v Podsadku,
- riešenie nepostačujúcej kapacity priestorov Základnej školy v Podsadku,
- vytvorenie sociálneho podniku – priestor na podnikanie absolventov stredných škôl, odborných učilíšť a študujúcej mládeže z komunity,
- riešenie nezamestnanosti sezónnymi prácami v spolupráci s mestskými podnikmi,
- zriadenie hygienického centra pre obyvateľov Podsadku,
- súčinnosť terénnych sociálnych pracovníkov s lekármi a Úradom verejného zdravotníctva pri prevencii a ochrane zdravia, najmä detskej populácie.

4.2.12 Niektoré finančné prostriedky poskytované mestom Stará Ľubovňa na sociálnu oblasť

	2007	2008	2009
Klub dôchodcov	2 190	2 617	2 099
Stravovanie dôchodcov	31 615	32 093	31 148
Opatrovateľská služba	63 263	59 322	56 287
Dávka v hmotnej núdzi	1 026	1 896	1 885
Komunitné centrum	36 400	40 756	59 977
Dieťa v hmotnej núdzi	87 165	58 004	52 240
Dotácie celkom	145 244	190 210	202 498
Z TOHO NAPRÍKLAD:			
Jednota dôchodcov Slov.	1 361	1 627	1 660
Združ. kresť. seniorov	498	630	996
Slov. zväz protif. bojov.	199	498	664
Únia nevidiacich a slabozr.	0	0	265
Ľub. reg. združ. zdravotne postihnutých	531	830	996

Pozn.: Sumy sú uvádzané v eurách.

Ako vidieť z tabuľky, sumy na dotácie podľa VZN č. 44 sa každoročne zvyšujú.

4.3 INÍ POSKYTOVATELIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

4.3.1 Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny - analýza stavu so zreteľom na mesto Stará Ľubovňa

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, odbor sociálnych vecí a rodiny, v zmysle Zákona č. 543/2003 Z.z. o štátnej správe v oblasti sociálnych vecí a rodiny a služieb zamestnanosti vykonáva štátnu správu v prvom stupni vo veciach štátnych sociálnych dávok a sociálnej

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

pomoci. V rámci týchto agend vypláca rodinné dávky, s cieľom finančne podporiť rodiny s nezaopatrenými deťmi, posudzuje mieru funkčnej poruchy a sociálne dôsledky na účely ťažkého zdravotného postihnutia, rozhoduje o nároku na peňažné príspevky na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia, rozhoduje o hmotnej núdzi, zabezpečení základných životných podmienok a pomoci v hmotnej núdzi dávkou a príspevkami. Je orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v zmysle Zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele.

Prehľad počtu osôb poberaúcich štátne dávky a ďalšie sociálne dávky v období rokov 2007 – 2009 v lokalite Mesta Stará Ľubovňa a v mestskej časti Podsadek

Rok		DHN		ĽZP	Poberatelia peňažných príspevkov na kompenzáciu ĽZP	PnD - poberatelia	PnD - deti	Rodičovský príspevok	Osobná asistencia	Príspevok na opatrovanie
		počet rodín	počet posudz.osôb							
2007	Stará Ľubovňa	201	470	408	457	2323	2917	356	48	111
	MČ Podsadek	92	422	37	39	194	536	85	1	12
2008	Stará Ľubovňa	191	442	531	453	2291	3010	339	38	97
	MČ Podsadek	90	377	45	32	188	525	76	1	11
2009	Stará Ľubovňa	269	631	711	793	2228	3175	332	42	137
	MČ Podsadek	92	406	55	33	187	543	86	1	13

V rokoch 2007 až 2009 bol podporený vyplatením príspevku pri narodení dieťaťa nasledovný počet rodín bývajúcich v meste Stará Ľubovňa:

	2007	2008	2009
Počet rodín	183	186	216

Z tabuľky o údajoch o počte poberateľov a počte nezaopatrených detí, ak porovnáme roky 2007 až 2009, vidíme, že kým počet poberateľov sa znižuje, počet nezaopatrených detí, na ktoré sa poskytuje prídavok na dieťa, rastie. Tento údaj svedčí o raste viacdetných rodín v lokalite mesta.

	2007	2008	2009
Poberatelia	2517	2479	2415
Deti	3453	3535	3718

V prípadoch zanedbávania starostlivosti o nezaopatrené deti a v prípadoch záškoláctva je využívaná spolupráca s Mestským úradom v Starej Ľubovni, ktorému je poukazovaný prídavok na dieťa prostredníctvom inštitútu osobitného príjemcu. Údaje o počtoch sú uvedené v tabuľke MsÚ. Uvedené údaje svedčia o vzrastajúcom počte rodín, ktoré zanedbávajú starostlivosť a nevyužívajú PnD na účel, na ktorý je určený.

Na rodičovskom príspevku je v priemere mesačne 430 žien, čo z počtu poberateľov celého okresu tvorí približne 27%.

Pomoc občanom mesta Stará Ľubovňa, ktorí sa ocitli v hmotnej núdzi, rieši Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Starej Ľubovni poskytovaním dávky a príspevkov pomoci v hmotnej núdzi. Pod hranicou chudoby v meste Stará Ľubovňa bolo v roku 2007 892 obyvateľov v meste Stará Ľubovňa a v roku 2009 to bolo už 1037 občanov. Podiel týchto osôb je 6,5 % z celkového počtu obyvateľov mesta. Tento ukazovateľ je predpokladom nárastu výskytu sociálno-patologických javov v rodinách. V rámci adresnej pomoci rodinám, ktorým sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi dávkou a príspevkami, a rodinám, ktorých príjem je najviac vo výške životného minima a deti si plnia povinnú školskú dochádzku, boli na základe žiadosti Mestského úradu poskytované dotácie na stravu v priemere na 415 detí a dotácia na školské pomôcky - 365 detí.

Oblasť ochrany práv a právom chránených záujmov detí v zmysle Zákona NR SR č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov orgán štátnej správy (ÚPSVaR) zabezpečuje týmito opatreniami:

- na predchádzanie vzniku krízových situácií v rodine,
- na obmedzenie a odstraňovanie negatívnych vplyvov,
- na zabezpečenie ochrany života, zdravia a priaznivého sociálneho vývinu dieťaťa,
- na zabezpečenie náhradného rodinného prostredia.

Úsek sociálnoprávnej ochrany detí eviduje 441 rodín (185 úplných a 256 neúplných rodín) s počtom 877 neplnoletých detí.

Najčastejšie dôvody evidencie :

rozvod manželov	-129
úprava práv a povinností rodičov voči deťom	-117
zabezpečenie náhradného rodinného prostredia	- 19
zanedbávanie starostlivosti o dieťa	- 72
vzťahové problémy rodičov detí	- 22
iné dôvody, napr. dedičské konanie,	
opatrovníctvo, schválenie právneho úkonu a pod.	-101

72 rodín neplní svoju funkciu a zanedbáva starostlivosť o svoje maloleté deti. Oproti roku 2007, kedy bolo evidovaných 33 rodín, ktoré zanedbávali starostlivosť o svoje maloleté deti, došlo až k 118 % nárastu. V týchto rodinách sa kumulujú sociálno-patologické javy, v dôsledku čoho je potrebné vykonávanie intenzívnej sociálnej práce, a to hlavne

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

v prirodzenom rodinnom prostredí. Deti z týchto rodín sú zároveň vedené aj na úseku sociálnej kurately, a to z dôvodu páchania trestnej činnosti alebo dopúšťania sa záškoláctva.

Ak rodič zneužíva svoje rodičovské práva a povinnosti najmä týraním, zneužívaním, zanedbávaním maloletého dieťaťa alebo iným nesprávnym zaobchádzaním, alebo výkon rodičovských práv a povinností napriek predchádzajúcim upozorneniam závažným spôsobom zanedbáva, úrad rozhodne o výchovnom opatrení. Môže podať súdu návrh na úpravu rodičovských práv a povinností, navrhuje, komu má súd zveriť dieťa do starostlivosti a ako má každý z rodičov prispievať na jeho výživu, prípadne navrhne zverenie dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, resp. inej formy náhradnej starostlivosti alebo do ústavnej starostlivosti. O výchovnom opatrení z dôvodu zanedbávania starostlivosti bolo rozhodnuté v troch rodinách s 20 deťmi. Z pôvodnej rodiny z dôvodu nedostatočnej starostlivosti a ohrozenia na živote a zdraví boli deti vyňaté tak, ako uvádza tabuľka:

	2007	2008	2009
Počet detí	3	6	5
Počet rodín	2	1	1

Aktuálne je 17 detí z 5 rodín umiestnených v zariadeniach na výkon rozhodnutia súdu.

Sociálna kuratela detí v meste Stará Ľubovňa bola smerovaná k 321 deťom:

Podsadek - 127 detí

Ul. Továrenská - 35 detí

Ostatné - 159 detí

Dôvod intervencie	Podsadek	Továrenská ul.	mesto	spolu
záškoláctvo	58	15	32	105
trestná činnosť	38	15	32	85
priestupková činnosť	27	5	55	87
výchovné problémy	4	0	40	44

Počet novoevidovaných detí	Podsadek	Továrenská ul.	mesto
Rok 2007	12	6	62
Rok 2008	41	3	42
Rok 2009	26	2	51

47 novoevidovaných detí na úseku sociálnej kurately je vo veku do 14 rokov a 32 nových prípadov do 18 rokov.

Najväčšiu skupinu tvoria deti, ktoré sa dopúšťajú trestnej činnosti a priestupkovej činnosti z dôvodu drobných krádeží. Druhou početnou skupinou sú deti, ktoré zanedbávajú povinnú školskú dochádzku. Ďalšiu početnú skupinu tvoria deti s výchovnými problémami. K tejto skupine sú zaradené aj deti, ktorým pri dychovej skúške bolo zistené užitie alkoholických nápojov. V prípadoch opakovanej trestnej činnosti, pri opakujúcich sa problémoch v správaní u dieťaťa, resp. z dôvodu zanedbávania povinnej školskej dochádzky, bolo tunajším úradom navrhované súdu nariadenie ústavnej starostlivosti alebo ochrannej výchovy, výchovného opatrenia a v súčasnosti sa ich výkon realizuje:

	Ústavná starostlivosť	ochranná výchova	diagnostický pobyt
Podsadek	1	0	0
Továrenská	0	0	0
Mesto	1	0	1

V skupine fyzických osôb s ťažkým zdravotným postihnutím, poberateľov peňažného príspevku na opatrovanie, čiže fyzických osôb, ktoré opatrujú fyzické osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, bolo v priemere 130 za roky 2007 až 2009. Ide o klientelu, ktorá je potenciálnym prijímateľom odľahčovacej služby. Z celkového počtu poberateľov okresu je to 15,4%. Občanov mesta odkázaných na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom je v priemere za uvedené roky 157 mesačne, čiže potenciálnych prijímateľov prepravnej služby.

Občania so zdravotným postihnutím a ťažkým zdravotným postihnutím a ich rodiny

Druh postihnutia	Počet osôb s daným postihnutím na 10 000 obyvateľov
Zrakové postihnutie	57
<i>z toho ťažko</i>	16
Sluchové postihnutie	95
<i>z toho hluchí</i>	14,5
Poruchy reči	57
Mentálne postihnutie	285
Poruchy pohybového ústrojenstva	286
Osoby na vozíku	33
Diabetici	505
<i>z toho na inzulíne</i>	66
Duševné ochorenie	95
Epilepsia	133
Psoriáza	190
Chronicky choré deti	524

Pojem zdravotné postihnutie chápeme ako „*znevýhodnenie, ktoré má človek s dlhodobou alebo trvalou poruchou telesného alebo duševného zdravia v štandardne usporiadanom životnom sociálnom prostredí a ktoré je potrebné minimalizovať intervenciami v rámci sociálnej politiky a práce*“. Bližšie je určené druhom postihnutia, stupňom postihnutia a dĺžkou trvania.

V školskom systéme sa používa osobitný pojem – „*dieťa so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami*“ (Zákon č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní /školský zákon/ a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Pre systém zdravotníctva sa využíva pojem „*zdravotne postihnutý poistenec*“ (zákon č. 577/2003 Z.z. o zdravotnej starostlivosti v znení neskorších predpisov) a chápe sa ním situácia, keď má poistenec trvalé poškodenie fyzického alebo psychického zdravia.

V sociálnej oblasti je zdravotné postihnutie chápané a stotožňované s invaliditou a hovoríme o ňom v prípade, ak pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má občan pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou (§ 71 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov). V zmysle platného zákona je dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav definovaný za taký zdravotný stav, ktorý spôsobuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a ktorý má podľa poznatkov lekárskej vedy trvať dlhšie ako jeden rok. Takéto definovanie zdravotného postihnutia užíva aj Zákon o službách zamestnanosti, ktorým môžeme intervenovať v oblasti sociálnych dôsledkov vo vzťahu k zamestnávaniu občanov so zdravotným postihnutím.

„*Fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím*“, (zákon č. 447/2008 Z.z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov) je FO, ktorej miera funkčnej poruchy je najmenej 50 %. Funkčná porucha je definovaná ako nedostatok telesných schopností, zmyslových schopností alebo duševných schopností fyzickej osoby, ktorý z hľadiska predpokladov vývoja zdravotného postihnutia bude trvať dlhšie ako jeden rok. FO s ŤZP je možné kompenzovať sociálne dôsledky vyplývajúce z jeho ťažkého zdravotného postihnutia, a to v oblasti mobility, dorozumievania so spoločenským prostredím, zvýšených výdavkov a sebaobsluhy.

Fyzické osoby s ŤZP v meste Stará Ľubovňa podľa veku

Rok	Deti	Produkt. vek	Seniori	Spolu
2007	34	218	281	533
2008	41	278	317	636
2009	60	367	363	790

Z tabuľky vidíme, že počet fyzických osôb s ŤZP žijúcich v meste Stará Ľubovňa každoročne stúpa, a to v každej vekovej skupine.

Počet FO s ŤZP v meste Stará Ľubovňa kompenzovaných peňažným príspevkom na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ŤZP

Peňažný príspevok	Rok 2007	Rok 2008	Rok 2009
Osobná asistencia	49	39	43
Na opatrovanie	123	108	150
Na zvýšené dávky na prevádzku OMV	152	154	165

Na pomoc v oblasti sebaobsluhy, ktorým bol navrhnutý peňažný príspevok na opatrovanie, bolo v roku 2009 odkázaných 165 fyzických osôb s ŤZP. Rozdelenie podľa veku je nasledovné: 29 deťom a 109 osobám v produktívnom veku je pomoc poskytovaná najbližšími rodinnými príslušníkmi v súlade so zákonom o pp na kompenzáciu ŤZP.

Druh zdravotného postihnutia u fyzických osôb s ŤZP sme zisťovali podľa hlavnej diagnózy, na základe ktorej boli posúdené ako FO s ŤZP.

Vo vekovej skupine 0 – 18 rokov najviac detí (FO s ŤZP) má ochorenie nervového charakteru, ako Detská mozgová obrna, druhou najpočetnejšou skupinou sú deti s duševnými poruchami a poruchami správania.

V produktívnom veku prevažujú ochorenia pohybového aparátu, nervového systému (stavy po CMP), duševné poruchy a poruchy správania, ochorenie srdca a obehového ústrojenstva.

4.3.2 Poskytovatelia soc. služieb pre skupinu občanov so ZP a občianske združenia

1. Domov sociálnych služieb v Legnave pre mentálne postihnutých občanov, 065 46
Legnava, zriaďovateľ VÚC v Prešove
2. Dom svätej Anny - Domov sociálnych služieb s denným pobytom pre deti s mentálnym a kombinovaným postihnutím v Starej Ľubovni, Letná 7, 064 01 Stará Ľubovňa, zriaďovateľ GKCH v Prešove
3. Registrované združenia :
 - Únia nevidiacich a slabozrakých, Nám. generála Štefánika 5, 064 01 Stará Ľubovňa
 - Ľubovnianske regionálne združenie zdravotne postihnutých, nám. Generála Štefánika 5, 064 01 Stará Ľubovňa
 - „No a čo“, Nám. generála Štefánika 5, 064 01 Stará Ľubovňa

Domov sociálnych služieb pre dospelých Legnava – poskytuje komplexnú starostlivosť občanovi so zdravotným postihnutím, ktorým je telesné postihnutie, duševné poruchy a poruchy správania, zmyslové postihnutie alebo kombinácia postihnutí, ak je na tento druh služby odkázaný. V súčasnosti je kapacita DSS 63 miest. Činnosť klientov DSS v podmienkach domova je delená nasledovne:

- pracovná činnosť je realizovaná pestovaním zeleniny, chovom nosníc, starostlivosťou o kvetinové záhony, o kozub a chatu, kosenie a sušenie trávy, výroba

metiel pre vlastnú potrebu, starostlivosť o hroby bývalých klientov DSS na obecnom cintoríne. Jej cieľom je vytvárať, prehľbovať a udržiavať základné pracovné návyky u klientov,

- kultúrno-záujmová činnosť,
- športová činnosť a ďalšie voľnočasové aktivity.

Dom sv. Anny - Domov sociálnych služieb registrovaný na PSK.

Zriaďovateľom je GKCH v Prešove. Od roku 1999 zariadenie funguje v priestoroch mesta Stará Ľubovňa, v ktorých je pozbavený povinnosti platiť nájom mestu. V Dome sv. Anny sa poskytuje:

- pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby,
- sociálne poradenstvo,
- sociálna rehabilitácia ako pracovná terapia v štádiu prípravy na chránené dielne,
- ošetrovateľská starostlivosť, ktorá sa vykonáva v koncepte bazálnej stimulácie,
- starostlivosť o hygienu a estetiku prostredia má v náplni práce obslužný personál s mierou funkčnej poruchy nad 70 %.

DSS poskytuje starostlivosť 16 deťom a mladým ľuďom s kombinovaným postihnutím. Viac ako 1/3, čiže šiesti prijímatelia sociálnej služby, sú občanmi mesta Stará Ľubovňa. Zariadenie získalo status chráneného pracoviska, kde sú zamestnaní dvaja mladí ľudia s mentálnym postihnutím. Jeden zamestnanec je občanom mesta Stará Ľubovňa. V Dome sv. Anny pracuje 7 zamestnancov podieľajúcich sa na starostlivosti o handicapované deti a mladých ľudí. Z toho sú 5 občanmi mesta Stará Ľubovňa a dvaja zamestnanci s mierou funkčnej poruchy nad 70 %.

Kvalita sociálnej služby sa meria kvantitatívnymi a kvalitatívnymi metódami sociálnej práce. V rámci inštitúcie sa realizuje metóda supervízie ako metóda skvalitňovania práce v sociálnych službách. Spätná väzba spokojnosti prijímateľov soc. služby sa vyhodnocuje dosiahnutím stanovených cieľov pre handicapovaných, a to individuálnymi rozvojovými plánmi.

Občianske združenia

- **Ľubovnianske regionálne združenie zdravotne postihnutých** združuje občanov so zdravotným postihnutím, ich príbuzných a odborníkov v uvedenej oblasti a má 138 členov. Organizuje rôzne spoločenské a kultúrne podujatia, čím im pomáha zmierniť ich handicap a podporuje pri ich integrácii do spoločnosti. Zabezpečuje pre svojich členov aj vzdelávacie a poradenské aktivity vo forme seminárov z oblasti sociálnych vecí a rodiny a starostlivosti o zdravie. Mesto Stará Ľubovňa každoročne podporuje združenie finančnou dotáciou, hlavne na voľnočasové aktivity pre rodiny so zdravotne postihnutým členom. Ľubovnianske regionálne združenie zdravotne postihnutých je zastúpené 1 osobou podieľajúcou sa na poradenstve pre osoby s ZŤP.
- **Únia nevidiacich a slabozrakých občanov** združuje občanov so zrakovým postihnutím, ich priaznivcov, priateľov, rodičov nevidiacich a slabozrakých detí.

Podieľa sa na pomoci ľuďom so zrakovým postihnutím pri riešení závažných situácií, v ktorých sa ocitli. Participuje ako partner na realizácii rôznych projektov na podporu nevidiacich a slabozrakých alebo projekty predkladá. Únia nevidiacich a slabozrakých v poradenskom centre v Starej Ľubovni poskytuje poradenstvo za pomoci 1 osoby.

- **Občianske združenie „No a čo?“,** ktoré združuje bývalých aj súčasných pacientov psychiatrických zariadení, ich príbuzných, priateľov, sympatizantov. Hlavnou prioritou je záujem o ľudí s duševnými chorobami, vytvoriť im prostredie, v ktorom by sa cítili dobre, kde by sa stretávali s priateľmi a rozvíjali pracovné schopnosti vo výtvarnej alebo inej umeleckej činnosti. Združenie zastrešuje asociácia Premeny. „No a čo“ je zastúpené 1 osobou oprávnenou poskytovať pomoc jej členom.

Občianske združenia na pomoc handicapovaným ľuďom vyhodnocujú kvalitu a činnosť svojej práce podľa toho, koľko členov združujú a podľa spokojnosti svojej členskej základne.

Geografická dostupnosť

V oblasti poskytovania sociálnych služieb je dôležitá dostupnosť pre prijímateľov sociálnych služieb a obzvlášť pre deti a ľudí, ktorí sú handicapovaní. Je potrebné skonštatovať, že všetky základné organizácie na pomoc ľuďom s rôznym handicapom majú sídlo v Starej Ľubovni.

Čo sa týka bezbariérovosti, možno skonštatovať, že sociálne aktivity a sociálne služby sú relatívne prispôsobené cieľovej skupine, ktorej sa poskytujú. Každá organizácia by privítala vlastné a bezbariérové priestory, keďže sa venuje handicapovaným ľuďom.

Vzdelávanie fyzických osôb s ŤZP

Vzdelávanie „*detí so špeciálnymi výchovnovzdelávacími potrebami*“ (Zákon č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní /školský zákon/ a o zmene a doplnení niektorých zákonov) v Starej Ľubovni zabezpečuje Špeciálna základná škola, Praktická škola a Centrum špeciálno-pedagogického poradenstva, Levočská 22, 064 01 Stará Ľubovňa.

- Špeciálna základná škola, ul. Levočská 22, 06401 Stará Ľubovňa, 124 detí plní povinnú školskú dochádzku v 14 triedach.
- Spojená škola internátna – praktická škola, bola zriadená 1.9.2008 s počtom tried praktickej školy: 1, v ktorej sa vzdelávajú 10 žiaci. Praktická škola je typ školy, v ktorej vzdelávacie programy poskytujú vzdelávanie a prípravu na výkon jednoduchých pracovných činností žiakom s mentálnym postihnutím alebo žiakom s mentálnym postihnutím v kombinácii s iným zdravotným postihnutím, ktorým stupeň postihnutia neumožňuje prípravu v odbornej škole. Vzdelávací program praktickej školy pripravuje žiakov na život v rodine, na sebaobsluhu, na rôzne jednoduché praktické práce, vrátane prác v domácnosti, pričom sa títo žiaci zaciťujú na vykonávanie jednoduchých praktických činností. Vzdelávanie v praktickej škole trvá 3 roky. Ukončuje sa celkovým zhodnotením manuálnych zručností žiaka v rozsahu učiva určeného príslušným vzdelávacím programom.

- Centrum špeciálno-pedagogického poradenstva zabezpečuje komplexnú špeciálno-pedagogickú diagnostiku detí so špeciálno-výchovnovzdelávacími potrebami. Poskytuje logopedickú diagnostiku a reedukáciu špecifických porúch učenia. Vykonaáva poradenskú a metodickú a konzultačnú činnosť.

Návrh komunitného plánovania sociálnych služieb pre handicapovaných v meste Stará Ľubovňa

Riziko chudoby a sociálneho vylúčenia je u ľudí so zdravotným postihnutím spojené najmä s nedostatkom príležitostí na plnohodnotný život v porovnaní so zdravou komunitou, predovšetkým s obmedzeným prístupom k vzdelaniu a zamestnaniu, so zvýšenými nákladmi na zdravotnú starostlivosť a ďalšími sociálnymi handicapmi v súvislosti so starostlivosťou o zdravotne postihnutého. Týka sa to samotných ľudí so zdravotným postihnutím, ale aj rodín, v ktorých osoby so zdravotným postihnutím žijú.

V rámci soc. služby pre handicapované deti a mladých ľudí by sa pri plánovaní na ďalšie roky mali zohľadniť potreby a vek cieľovej skupiny. Keďže Dom sv. Anny chce v roku 2011 spustiť prevádzku nového zariadenia, kde sa budú nachádzať 2 chránené dielne pre mužov a ženy, bolo by vhodné, aby sa v spolupráci s mestom Stará Ľubovňa pripravil spoločný projekt zamestnávania postihnutých ľudí.

Občianske združenie „No a čo?“, ktorého členmi sú duševne chorí ľudia, by privítalo integrovanie týchto ľudí do pracovného procesu. Keďže Dom sv. Anny v súčasnosti ako jediný v okrese Stará Ľubovňa zamestnáva 2 mentálne postihnutých mladých ľudí a má 11-ročné skúsenosti s pracovnými, osobnostnými návykmi tejto cieľovej skupiny, môže byť erudovaným partnerom pre mesto Stará Ľubovňa. Vzhľadom na to by spustenie zamestnávania ľudí s mentálnym postihnutím a duševnými chorobami prebiehalo za odbornej asistencie. V rámci zákona o sociálnych službách č. 448/2008 Z. z. je možné akreditovať si sociálnu rehabilitáciu v rámci DSS, ktorej jedna forma činnosti je pracovná terapia pre handicapovaných ľudí a ľudí s duševnými poruchami. Ak by sa akreditácia úspešne uskutočnila cez Dom sv. Anny, dali by sa čiastočne vykryť náklady na pracovné miesto mentálne postihnutého človeka alebo duševne chorého jedinca. Viac zdroje financovania zo strany mesta a GKCH by zabezpečilo stabilitu tejto aktivity na trhu práce.

Ďalším prienikom v prepojenosti samosprávy a Domu sv. Anny by mohlo byť zriadenie prepravnej služby Mestom Stará Ľubovňa, keďže posledné 3 roky v existencii Domu sv. Anny ukazujú, že tzv. „sociotaxík“ ako spôsob riešenia prepravy rodín so seniorom a handicapovaným dieťaťom môže byť alternatívnym riešením problémov spájaných s týmito cieľovými skupinami. Rodiny, ktoré majú handicapované dieťa alebo seniora, majú problém s odkázanosťou na individuálnu prepravu, a keďže spravidla nemá kto dovážať prijímateľov sociálnej služby do zariadenia, bol by „sociotaxík“ v rámci zákona o soc. službách, tzv. prepravná služba, vhodným riešením. Aby bola prepravná služba pre mesto rentabilná, okrem prijímateľov soc. služieb Domu sv. Anny, by mohli prepravnú službu využívať seniori mesta Stará Ľubovňa, ktorí by sa takto presúvali do „novovytvoreného centra pre seniorov“ na dennú formu pobytu. (Mohlo by ísť aj o ďalších seniorov, ktorí sú v evidencii poberateľov opatrovateľskej služby a náklady na opatrovateľskú službu by sa takto pre mesto Stará Ľubovňa znižovali.) Určite by bolo vhodné uvažovať o spoločnom

„sociotaxíku“, teda prepravnej služby, aj v spolupráci s inými obcami, ktoré majú problém so zabezpečením opatrovateľskej služby. Seniori z obcí by tiež mohli byť zdrojom klientely v novovytvorenom zariadení, ale aj finančnými participátormi na zriaďovaní a fungovaní prepravnej služby či centra pre seniorov.

Dom sv. Anny by privítal finančný príspevok na sociálnu službu podľa počtu prijímateľov, ktorí majú trvalý pobyt v meste Stará Ľubovňa. Malo by ísť o pravidelný ročný príspevok, ktorý doposiaľ dostávame na rovnakom princípe z obcí Nová Ľubovňa a Hniezdne. Argumentom je, že Dom sv. Anny je jediná profesionálna aktivita na území mesta Stará Ľubovňa v oblasti sociálnych služieb, ktorá spĺňa kritériá zákona o sociálnych službách pre deti a ľudí s handicapom. Chce sa rozvíjať, ale iba z jedného zdroja sa potreby tejto cieľovej skupiny nedajú vykryť. Ako partneri by sme vedeli pomôcť pri realizácii tzv. „odľahčovacej služby“ mestu Stará Ľubovňa, ktorú je podľa z. č. 448/2008 obec povinná zabezpečiť pre fyzickú osobu, ktorá opatruje osobu s ťažkým zdravotným postihnutím na 30 dní v kalendárnom roku, ak o to oprávnená osoba požiada.

Občianske združenie „No a čo“ by privítalo pomoc v oblasti integrácie ľudí s duševnými chorobami a poruchami do pracovného procesu, resp. pracovnej rehabilitácie cez rôzne pracovné činnosti, ktoré by mesto Stará Ľubovňa realizovalo.

Mesto Stará Ľubovňa poskytuje pre cieľovú skupinu osôb so zdravotným postihnutím opatrovateľskú službu a príspevok na stravovanie. Väčšina zdravotne postihnutých je registrovaných v združeniach zdravotne postihnutých občanov, ktoré pôsobia najmä v oblasti poradenstva a voľnočasových aktivít. Združenia sídlia v bariérových priestoroch v Dome kultúry, čo je nevyhovujúce pre bezproblémové využitie priestorov imobilnými a ťažko pohyblivými členmi združenia. Bariérovosť verejných budov v meste a mestských chodníkov zhoršuje kvalitu života rodín i samotných osôb so zdravotným postihnutím. V meste chýbajú komplexné poradenské služby, chránené bývanie a odľahčovacie a iné podporné služby. Riešením sa javí rehabilitačné stredisko, ktorého cieľom by bolo integrovať ľudí so zdravotným postihnutím, aktivizovať ich vnútorné schopnosti na prekonanie osobnostných a sociálnych dôsledkov zdravotného postihnutia, poskytovať pomoc ľuďom so zdravotným postihnutím a ich rodinám pre integrovaný a nezávislý život.

4.3.3 Domov pre seniorov

Domov pre seniorov je poskytovateľom sociálnych služieb podľa zákona č. 448/2008 o sociálnych službách a o zmene zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov.

Zriaďovateľom Domova pre seniorov je Prešovský samosprávny kraj.

SÚČASNÝ STAV		
Druh poskytovanej služby	Kapacita	Počet prijímateľov k 28.02.2010
Zariadenie pre seniorov (ZpS)	90	91
Domov sociálnych služieb (DSS)	30	27
Špecializované zariadenie (ŠZ)	40	34

SKLADBA PRIJÍMATEĽOV	
Muži	56
Ženy	96
VEKOVÁ SKLADBA PRIJÍMATEĽOV	
od 40 do 59 rokov	12
od 60 do 74 rokov	37
od 75 do 89 rokov	97
nad 90 rokov	6

Pôvodné bydlisko prijímateľov

Stará Ľubovňa	34
Iné	118

V roku 2009 bol Domov dôchodcov v súlade s novým zákonom č. 448/2008 o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 o živnostenskom podnikaní

(živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov od 1.10.20009 zaregistrovaný pod názvom Domov pre seniorov. Nešlo len o zmenu názvu, služby sa rozšírili o špecializované zariadenie, v ktorom sú cieľovou skupinou fyzické osoby s Parkinsonovou, Alzheimerovou chorobou a demenciou.

Skladba prijímateľov v minulosti

Druh poskytovanej služby	Kapacita
DD	140
DSS	23

Vízia poskytovania sociálnych služieb

Na základe momentálnej skladby prijímateľov a záujemcov o umiestnenie do Domova pre seniorov je zjavné, že v budúcnosti bude potrebné zvýšiť kapacitu v súlade s požiadavkami VÚC pre druh služby: špecializované zariadenie a domov sociálnych služieb. V zariadení pre seniorov, naopak, bude kapacita postupne znižovaná.

PREDPOKLADANÝ STAV DO ROKU 2013	
Druh poskytovanej služby	Kapacita
ZpS	65
DSS	35
ŠZ	60

4.3.4 Krízové stredisko

Domov pre seniorov prevádzkuje aj Krízové stredisko, ktoré sídli na Zámockej ulici č. 7 v Starej Ľubovni.

Poskytuje dva druhy sociálnych služieb: **pobytovú na určitý čas a ambulantnú.**

Cieľovou skupinou je:

- dieťa, rodina alebo plnoletá fyzická osoba, ktorá sa nachádza v krízovej životnej situácii,
- dieťa na výkon výchovného opatrenia,
- dieťa na výkon predbežného opatrenia,

- dieťa, rodina alebo plnoletá fyzická osoba, u ktorej sa vyskytuje porucha správania, alkoholizmus, výchovné problémy, záškoláctvo, závislosť, krádeže, zneužívanie, zanedbávanie a iné krízové situácie.

Kapacita krízového strediska je 9 miest pre pobytovú formu na určitý čas a 6 pre ambulantnú formu.

4.3.5 Spišská katolícka charita v Starej Ľubovni

Do roku 1989 služby zabezpečovali tzv. dobrovoľné opatrovatelky, platené príslušným okresným národným výborom.

V roku 1992 zákon prvýkrát umožnil poskytovanie sociálnych služieb, i opatrovateľských, aj neštátnym zariadeniam, vrátane cirkevných. Neposkytoval nijaký príspevok.

V roku 2003 kompetencie okresných úradov prešli na obce, tie ich však mohli presunúť na samosprávny kraj.

V roku 2004 opatrovateľské služby prešli z okresných úradov na obce, ktoré si ich môžu objednať aj u registrovaného neverejného poskytovateľa služieb.

Do r. 2006 Spišská katolícka charita poskytovala opatrovateľskú službu v rozsahu celého mesta a okresu Stará Ľubovňa. Ku koncu roku 2006 opatrovateľská služba bola zo strany charity ukončená. Naďalej však so Spišskou katolíckou charitou podpísali zmluvu dve obce, v ktorých sme zabezpečovali opatrovateľskú službu. Tá bola ešte poskytovaná do konca r. 2009. Obce ju so Spišskou katolíckou charitou už r. 2010 nepodpísali.

Sociálne služby poskytované Spišskou katolíckou charitou sú závislé od zmluvy s príslušnou obcou. Od 1. 1. 2010 obce poskytujú sociálne – opatrovateľské služby samy.

Spišská katolícka charita naďalej zabezpečuje zdravotnícke služby v rámci celého okresu. V každej službe, či už sociálnej alebo zdravotníckej, treba hľadať pomoc podania podpornej ruky tomu, kto danú službu od nás potrebuje. Opatrovateľská služba patrí medzi terénne soc. služby. Sociálne a zdravotnícke služby patria medzi profesionálne služby charity.

ADOS – Caritas (agentúra ošetrovateľskej starostlivosti) a Mobilný Hospic patria medzi zdravotnícke služby (návštevne zdravotnícke služby v rodinách).

Služby v ADOS a v MH sú hradené príslušnou zdravotnou poisťovňou. Pacient si za výkony, ktoré sestra uskutočňuje v domácom prostredí, neplatí.

V ADOS ide o pomoc v domácom prostredí, najmä dlhodobo chorým, po prepustení z nemocnice a v rekonvalescencii (ošetrovanie rán, dekubitov, odbery krvi, podávanie injekcií, infúzií...).

MH predstavuje celostné sprevádzanie a pomoc terminálne chorých a ich blízkych v domácom prostredí. Zahŕňa životný úsek pred, pri, po smrti.

Sociálne - opatrovateľské služby sú činnosti, ktoré prispievajú k uspokojeniu potrieb občanov a ktoré zabezpečujú základné primárne životné podmienky pre ľudí, ktorí sa nemôžu postarať sami o seba a svoju nepriaznivú situáciu nevedia zvládnuť sami. Tieto služby sú jednou z foriem riešenia hmotnej a sociálnej núdze občana a sú legislatívne vymedzené zákonom č. 448/2008 Z.z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov.

Plán sociálneho rozvoja sa pripravuje na dlhšie obdobie, mal by zahŕňať nielen opatrovateľskú službu, ale aj komplexnú starostlivosť o seniorov v celom našom regióne.

Aké sú vízie do budúcnosti? Nadalej stáť blízko pri človeku, poskytovať opatrovateľskú, ošetrovateľskú a hospicovú službu, ale aj povzbudzovať ľudí do dobrovoľníckej angažovanosti. Treba byť vďační za každého, kto je ochotný dať zo svojich schopností a času aj mimo svojej rodiny. Boli by sme určite za to, aby sa ponúkané služby nedelili na sociálne a zdravotnícke, ale aby ich klient mohol čo najpohodlnejšie kombinovať.

5 ŠTATISTICKÉ UKAZOVATELE TRESTNEJ ČINNOSTI MLÁDEŽE

Za obdobie od 01.01.2007 do 31.12.2007 podľa dostupných štatistických ukazovateľov na území okresu Stará Ľubovňa došlo k nápadu 582 trestných činov, pričom objasnených ich bolo 372, a to predstavuje 63,9 %-nú objasnenosť trestnej činnosti.

Pri porovnaní s rovnakým obdobím roku 2006, v roku 2007 došlo k poklesu v nápade trestnej činnosti o 74 trestných skutkov a zároveň k nárastu v jej objasnenosti o 1,6 %.

Z celkového počtu 372 objasnených trestných skutkov sa mládež podieľala na spáchaní 91 z nich, čo predstavuje 24,5 %-ný podiel mládeže na spáchaní trestnej činnosti, z toho mládež vo veku do 14 rokov spáchala 29 trestných skutkov s podielom 7,8 % a mládež vo veku do 18 rokov 62 trestných skutkov s podielom 16,7 %.

Pri porovnaní s rovnakým obdobím roka 2006, v roku 2007 došlo k zníženiu počtu trestných skutkov spáchaných mládežou celkom o 31 trestných skutkov a zároveň aj k zníženiu podielu mládeže na páchaní trestnej činnosti o 5,3 %.

Za obdobie od 01.01.2009 do 31.12.2009 podľa dostupných štatistických ukazovateľov na území okresu Stará Ľubovňa došlo k nápadu 659 trestných skutkov, pričom objasnených bolo 462 trestných skutkov, čo predstavuje 70,11 %-nú objasnenosť trestnej činnosti. Pri porovnaní s rovnakým obdobím roka 2008, v roku 2009 došlo k nárastu v nápade trestnej činnosti o 50 trestných skutkov a zároveň k nárastu v jej objasnenosti o 0,61%.

Z celkového počtu 462 objasnených trestných skutkov sa mládež podieľala na spáchaní 89 trestných skutkov, čo predstavuje 19,26 %-ný podiel mládeže na spáchaní trestnej činnosti, z toho mládež vo veku do 14 rokov spáchala 29 trestných skutkov s podielom 6,27 % a mládež vo veku do 18 rokov 60 trestných skutkov s podielom 12,98 %.

Pri porovnaní s rovnakým obdobím roku 2008 v roku 2009 došlo k zníženiu počtu trestných skutkov spáchaných mládežou celkom o 2 trestné skutky a zároveň k zníženiu podielu mládeže na páchaní trestnej činnosti o 5,55 %.

Najvyšší podiel mládeže je na páchaní majetkovej trestnej činnosti, no nemalý podiel má mládež taktiež na páchaní násilnej trestnej činnosti. Čo sa týka ekonomickej trestnej činnosti, podiel mládeže je nulový.

Podiel mládeže na vybraných druhoch trestnej činnosti za rok 2007

Druh TČ	Zist. TČ	Objas. TČ	Páchatelia do 14 rokov	Páchatelia od 14 – 18 rokov	Mládež celkovo	Podiel mládeže
Vraždy	0	0	0	0	0	0%
Lúpeže	7	7	3	4	7	100 %
Znásilnenia	0	0	0	0	0	0%

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Sex. zneuž.	5	4	0	1	1	25,0 %
Krádeže vlámaním	117	38	6	24	30	79,0 %
Krádeže ostatné	94	48	8	15	23	48,0 %
Ekon. krimin.	111	79	0	0	0	0 %

Podiel mládeže na vybraných druhoch trestnej činnosti za rok 2009

Druh TČ	Zist. TČ	Objas. TČ	Páchatelia do 14 rokov	Páchatelia od 14 – 18 rokov	Mládež celkovo	Podiel mládeže
Vraždy	0	0	0	0	0	0%
Lúpeže	7	7	0	5	5	71,42 %
Znásilnenia	1	1	0	0	0	0%
Sexuálne zneužívanie	9	9	0	4	4	44,44 %
Krádeže vlámaním	109	38	5	14	19	50,0 %
Krádeže ostatné	144	105	9	36	45	42,85 %
Ekonomická kriminalita	164	120	0	0	0	0 %

Uvedené štatistické informácie sa týkajú okresu Stará Ľubovňa, no je možné konštatovať, že podiel mládeže na uvedených skutkoch sa v meste Stará Ľubovňa pohybuje v rozmedzí od 70 do 80 percent.

Preventívne aktivity Okresného riaditeľstva PZ v Starej Ľubovni

Okresné riaditeľstvo PZ v Starej Ľubovni realizuje viaceré projekty v rámci územného obvodu – okresu. V samotnom meste Stará Ľubovňa sú realizované nasledovné projekty:

„Správaj sa normálne“

Tento projekt je určený pre žiakov 5. ročníkov základných škôl, s cieľom zvýšiť ich právne vedomie, skvalitniť ich sociálne správanie a zvýšiť úctu k hodnotám vytváraným spoločnosťou.

„Pravidelné kontroly reštauračných a pohostinských zariadení na podávanie alkoholu maloletým a mladistvým so zameraním na záškoláctvo“

Ide o pravidelné kontroly pohostinských a reštauračných zariadení so zameraním na elimináciu problému záškoláctva, na monitorovanie požívania a podávania alkoholických nápojov maloletým a mladistvým.

"Vieme, že..."

Cieľom projektu je:

- zvýšiť úroveň právneho povedomia a informovanosti u žiakov a študentov poskytnutím aktuálnych informácií o právnych aspektoch normálneho a patologického správania,
- znížiť výskyt sociálno-patologických javov na školách, výskyt činnosti inak trestnej

páchanej deťmi a výskyt trestnej činnosti páchanej mládežou, ako aj trestnej činnosti páchanej na deťoch a mládeži,

- vysvetliť príčiny a mechanizmy neprimeraného správania sa mladých ľudí, t. j. patologicko-sociálne mechanizmy prijatia nevhodných spôsobov správania,
- zlepšiť efektivitu prevencie sociálno-patologických javov na miestnej úrovni.

Preventívny projekt JAN

Projekt je zameraný na mladých ľudí – držiteľov vodičských preukazov. Zámerom projektu je budovanie zodpovednosti a zvýšenie právneho vedomia mladých ľudí o škodlivosti a nezákonnosti požívania alkoholických nápojov pred jazdou a počas jazdy na motorovom vozidle. Základným cieľom projektu je vybudovať u tejto skupiny ľudí, začínajúcich vodičov, presvedčenie, že alkohol a vedenie motorového vozidla k sebe nepatria. Ak už nie je iná možnosť dostaviť sa na nejakú spoločenskú akciu, ako motorovým vozidlom, je naším cieľom vypestovať u nich návyk, aby si zvolili spomedzi seba jedného, ktorý alkoholické nápoje na akcii konzumovať nebude a bude riadiť auto. Ďalším cieľom je vzbudzovať v tomto človeku zodpovednosť nielen za seba, ale aj za svojich spolujazdcov a iných účastníkov cestnej premávky.

Samozrejme, toto sú len základné a dlhoročné preventívne projekty, ktoré Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v Starej Ľubovni realizuje. K ďalším projektom, akciám a aktivitám, ktoré realizujeme, patria napr. rôzne druhy prednášok pre žiakov materských, základných a stredných škôl na rôzne témy, či už z vlastnej iniciatívy alebo na základe požiadaviek jednotlivých subjektov. Zameriavame sa na všetky skupiny obyvateľstva a snažíme sa preventívnou činnosťou zamedziť páchaniu nielen trestnej činnosti, ale aj priestupkov, a to rôznou formou – prednášky, besedy, výstavy, výchovné koncerty a rôzne jednorazové akcie, ale aj projekty v spolupráci s inými inštitúciami (MsÚ, CVC, RÚVZ, Ľubovnianska knižnica, ÚPSVaR a pod.).

V tomto roku pripravuje OR PZ v Starej Ľubovni projekt zameraný na seniorov pod názvom „Pomoc seniorom“, v ktorom sa chceme zamerať na prevenciu dopravnej nehodovosti a podvodníkov pri podomových predajoch, ale aj pri odpočtoch vody, plynu a elektriny.

Východiská:

V súčasnej dobe sa javí ako problém absencia „Záchytnej izby pre ľudí pod vplyvom alkoholu“, ktorí ohrozujú svoj život a zdravie, ale aj život a zdravie iných osôb, s príslušným zdravotníckym personálom. Možno by bolo vhodné v spolupráci s Ľubovnianskou nemocnicou zriadiť uvedené zariadenie, čím by títo ľudia boli na potrebnú dobu chránení na živote a zdraví a taktiež by bol chránený život a zdravie iných osôb. Týmto spôsobom by bolo možné predísť prípadnej protiprávnej činnosti týchto osôb.

K ďalšej vízii Okresného riaditeľstva PZ v Starej Ľubovni patria aktivity v oblasti zlepšenia situácie na úseku domáceho násillia. Ide najmä o pomoc ženám a deťom vystaveným domácejmu násilliu, aby tieto osoby mali možnosť v nevyhnutnej miere využiť krátkodobé ubytovanie v pre nich bezpečnom prostredí. V mnohých prípadoch ide o jednu, dve noci, kedy je potrebné upokojiť situáciu v rodine, a nie je právny dôvod na zadržanie osoby.

Čo sa týka ľudí bez strechy nad hlavou – bezdomovcov, v súčasnej dobe je stav na tomto úseku dobrý a nejaví sa ako výrazný problém v našom okresnom meste.

6 VYHODNOTENIE DOTAZNÍKOV O SOCIÁLNYCH SLUŽBÁCH V MESTE STARÁ ĽUBOVŇA

Dotazníkový prieskum sa uskutočnil v mesiacoch február a marec 2010 na vzorke 190 respondentov. Dotazník bol k dispozícii na webovej stránke Mesta Stará Ľubovňa a všetci záujemcovia ho mohli odoslať v elektronickej podobe. Možnosť takejto spolupráce na tvorbe KPSS využilo 12 občanov. Ostatné dotazníky boli vyplnené prostredníctvom anketárky. Z 200 distribuovaných dotazníkov sa vrátilo 178. Boli cieľené najmä medzi prijímateľov a potenciálnych prijímateľov sociálnych služieb.

I. Základné údaje	
1. Pohlavie	- muž: 54 - žena: 136
2. Vek	18 – 35: 10 mužov / 11 žien 36 – 45: 5 mužov / 13 žien 46 – 55: 12 mužov / 25 žien 56 – 65: 15 mužov / 45 žien 66 – 75: 6 mužov / 33 žien 76 a viac: 6 mužov / 9 žien
3. Vzdelanie	- základné: 7 mužov / 18 žien - stredná škola bez maturity: 6 mužov / 33 žien - stredná škola s maturitou: 20 mužov / 64 žien - vysokoškolské I. stupňa (bakalárske): 1 muž / 4 ženy - vysokoškolské II. stupňa: 20 mužov / 17 žien
II. Sociálne služby	
4. Sociálne postavenie	- študent: 3 muži / 2 ženy - pracujúci: 30 mužov / 36 žien

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

	dôchodca: 14 mužov / 71 žien nezamestnaný: 1 muž / 3 ženy invalidný dôchodca: 6 mužov / 15 žien
5. Na koho sa obrátite v prípade, že by ste potrebovali získať informácie o niektorej zo sociálnych služieb	• na človeka, ktorý sa s podobným problémom stretol 6 mužov / 16 žien • na organizácie, o ktorých viem, že podobné služby poskytujú 22 mužov / 55 žien • na rodinu, priateľov 20 mužov / 41 žien • na úrady 26 mužov / 40 žien • získam informácie z internetu 16 mužov / 23 žien • iné zdroje 0 odpovedí • neviem 2 muži / 4 ženy • neodpovedali: 3 muži / 4 ženy
6. Aký je Váš/Vášho príbuzného súčasný sociálny problém?	• problém s mobilitou 19 mužov / 29 žien • problém s vykonávaním sebaobslužných úkonov 10 mužov / 15 žien • problém so zabezpečovaním prípravy stravy 9 mužov / 13 žien • problém so starostlivosťou o domácnosť 8 mužov / 18 žien • problém s uplatňovaním práv a právom chránených záujmov (vybavovanie úradných záležitostí, pomoc pri vybavovaní osobných dokladov, pri spisovaní a podávaní písomných podaní, vypisovaní tlačív, pri písomnej komunikácii v úradnom styku...) 6 mužov / 17 žien • problém s využívaním voľného času 11 mužov / 23 žien • problém s bývaním 2 muži / 9 žien • problém s komunikáciou 3 muži / 3 ženy • problém so zabezpečovaním osobnej starostlivosti o dieťa 1 muž / 4 ženy • iné (konkretizujte, prosím) 1 muž / 6 žien - žiadny 1 muž / 2 ženy - nezamestnanosť zdravotne postihnutého 1 muž / 0 žien - pichanie inzulínu a sprievod 1 muž / 0 žien - práca 1 muž / 0 žien - neodpovedali 7 muži / 34 žien
7. Pri riešení niektorého z vyššie uvedených problémov využívate niektorú sociálnu službu?	• nocľaháreň 0 mužov / 0 žien • útulok 0 mužov / 1 žena • domov na pol ceste 1 muž / 0 žien • nízkoprahové denné centrum 0 mužov / 3 ženy • zariadenie núdzového bývania 0 mužov / 2 ženy • pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

	a podpora zosúladžovania rodinného života a pracovného života 1 muž / 4 ženy • poskytovanie sociálnej služby v zariadení dočasnej starostlivosti o deti 0 mužov / 6 žien • poskytovanie sociálnej služby v nízkoprahovom dennom centre pre deti a rodinu 0 mužov / 2 ženy • poskytovanie sociálnej služby v zariadení pre fyzické osoby, ktoré sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby a pre fyzické osoby, ktoré dovŕšili dôchodkový vek 2 muži / 13 žien • opatrovateľská služba 4 muži / 8 žien • prepravná služba 2 muži / 3 ženy • sprievodcovská služba a predčitateľská služba 0 mužov / 1 žena • tlmočnická služba 0 mužov / 0 žien • sprostredkovanie tlmočnickej služby 1 muž / 0 žien • sprostredkovanie osobnej asistencie 3 muži / 6 žien • požičiavanie pomôcok 0 mužov / 2 ženy • monitorovanie a signalizácia potreby pomoci 0 mužov / 2 ženy • krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií 0 mužov / 2 ženy • odľahčovacia služba 0 mužov / 0 žien • pomoc pri zabezpečení opatrovníckych povinností 2 muži / 4 ženy • poskytovanie sociálnej služby v dennom centre 2 muži / 9 žien • poskytovanie sociálnej služby v integračnom centre 0 mužov / 2 ženy • poskytovanie sociálnej služby v jedálni 1 muž / 9 žien • poskytovanie sociálnej služby v práci 1 muž / 1 žena • poskytovanie sociálnej služby v stredisku osobnej hygieny 0 mužov / 2 ženy • iné 0 mužov / 7 žien - slabá informovanosť o sociálnych službách v SL 1 muž / 0 žien - príspevok na stravu 1 muž / 0 žien - neviem o žiadnej v SL 1 muž / 1 žena • nevyužívam 28 mužov / 64 žien • neodpovedali 9 muži / 21 žien
--	---

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

8. Ak využívate niektorú sociálnu službu uvedenú v predchádzajúcej otázke, uveďte prosím, kto je jej poskytovateľom a mieru spokojnosti	• 1 – nespokojnosť 0 mužov / 1 žena • 2 - slabá spokojnosť 1 muž / 6 žien - zariadenie pre seniorov 1 žena • 3 - priemerná spokojnosť 6 mužov / 12 žien - zariadenie pre seniorov 1 žena - ÚPSVaR 1 žena • 4 - spokojnosť 5 mužov / 24 žien - VÚC – 1 žena - Dom sv. Anny 2 ženy • 5 - vysoká spokojnosť 0 mužov / 1 žena - Dom sv. Anny • neodpovedalo – 41 mužov / 87 žien • keďže o žiadnej nevie, nevie to posúdiť 1 muž/ 1 žena
9. O aké ďalšie sociálne služby, sociálne zariadenia by ste mali záujem Vy osobne alebo Váš príbuzný?	• sociálne poradenstvo 11 mužov / 28 žien • opatrovateľská služba 14 mužov / 17 žien • prepravná služba 7 mužov / 7 žien • odľahčovací služba 1 muž / 2 ženy • nocľaháreň 1 muž / 2 ženy • nízkoprahové denné centrum 2 muži / 3 ženy • zariadenie núdzového bývania 1 muž / 4 ženy • nízkoprahové denné centrum pre deti a rodinu 5 mužov a 9 žien • zariadenie pre seniorov 22 mužov / 42 žien • zariadenie opatrovateľskej služby 6 mužov / 11 žien • denný stacionár 15 mužov / 30 žien • denné centrum 7 mužov / 19 žien • poskytovanie sociálnej služby v jedálni 7 mužov / 14 žien • iné (uveďte, prosím) 0 mužov / 1 žena - charitatívne služby 1 žena - bezbariérové vstupy (úradu, nemocnica) 1 žena - žiadne 2 ženy • neodpovedalo 5 mužov / 27 žien
10. Aká forma poskytovania sociálnej služby by Vám vyhovovala najviac?	• ambulantná (za sociálnou službou prijímateľ soc. služby dochádza) 12 mužov / 24 žien • terénna (sociálna služba sa poskytuje v prirodzenom rodinnom prostredí prijímateľa soc. služby – doma) 23 mužov / 45 žien • pobytová (súčasťou sociálnej služby je ubytovanie, soc. služba sa poskytuje ako celoročná alebo týždenná) 10 mužov / 26 žien • neodpovedalo 10 mužov / 50 žien

11. Aké sociálne služby alebo zariadenia podľa Vás v meste chýbajú a sú potrebné?

- denné sanatórium **1 muž / 0 žien**
- domov pre seniorov **4 muži / 8 žien**
- denný stacionár **2 muži / 10 žien**
- centrum pre seniorov **0 mužov / 1 žena**
- klub pre seniorov **0 mužov / 4 ženy**
- zariadenie pre seniorov na aktivačné činnosti **1 muž / 5 žien**
- zariadenie pre ťažko chorých **0 mužov / 1 žena**
- hospic **0 mužov / 1 žena**
- domov sociálnych služieb pre telesne a duševne postihnutých **1 muž / 0 žien**
- centrum pre zdravotne postihnutých **1 muž / 2 ženy**
- zariadenie pre zdravotne ťažko postihnuté deti **0 mužov / 1 žena**
- záchytná služba pre alkoholikov **1 muž / 1 žena**
- prepravná služba **1 muž / 1 žena**
- ambulantná sociálna služba **1 muž / 0 žien**
- pobytová sociálna služba **0 mužov / 1 žena**
- odľahčovacia služba **1 muž / 1 žena**
- pomoc človeku v núdzi a postaranie sa o členov rodiny **0 mužov / 1 žena**
- komunitné centrum pre ľudí odvrhnutých spoločnosťou **0 mužov / 1 žena**
- bezbariérovosť v úradoch, obchodoch, zdravotných zariadeniach, autobusoch, na chodníkoch **2 muži / 2 ženy**
- charita **0 mužov / 3 ženy**
- vývarovňa **1 muž / 1 žena**
- nocľaháreň **1 muž / 1 žena**
- verejné WC **0 mužov / 1 žena**
- verejné sprchy **0 mužov / 1 žena**
- odpadkové koše **0 mužov / 1 žena**
- materské centrum **2 muži / 3 ženy**
- zariadenia pre mládež **0 mužov / 1 žena**
- ihriská (ohradené, aby boli chránené pred znečistením) **0 mužov a 2 ženy**
- športová hala **0 mužov / 1 žena**
- viac kultúrnych a spoločenských podujatí **0 mužov / 2 ženy**
- neodpovedalo **39 mužov a 90 žien**

12. Ktoré skupiny obyvateľstva v meste si podľa Vás zaslúžia viac pozornosti a prečo?

- rodiny s malými deťmi **11 mužov / 30 žien**
- rodiny s deťmi so zdravotným postihnutím **20 mužov / 36 žien**
- deti a mládež **6 mužov / 17 žien**
- seniori **12 mužov / 36 žien**
- osoby so zdravotným postihnutím **23 mužov / 39 žien**
- dlhodobo chorí **22 mužov / 37 žien**
- osoby ohrozené závislosťou **10 mužov / 15 žien**
- občania v prechodnej sociálnej kríze **13 mužov / 20 žien**
- neprispôsobiví občania **4 muži / 13 žien**
- nezamestnaní **3 muži / 22 žien**
- etnické menšiny **2 muži / 4 ženy**

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

• iná skupina 0 mužov / 0 žien • neviem 2 muži / 7 žien • neodpovedalo 11 mužov / 29 žien	
13. Z pohľadu prijímateľa soc. služieb je pre Vás najdôležitejšie	• informovanosť, poradenstvo 22 mužov / 43 žien • osobná starostlivosť 10 mužov / 30 žien • ubytovanie 1 muž / 7 žien • sociálna integrácia 17 mužov / 25 žien • využitie voľného času 10 mužov / 27 žien • iné 1 muž / 4 ženy - odbornosť ľudí 1 muž / 0 žien - kompetentní ľudia 0 mužov / 2 ženy - empatia 0 mužov / 1 žena • neodpovedali 12 mužov / 27 žien
14. Uvažujete o tom, že by ste v blízkej budúcnosti (do 3 rokov) využili niektorú zo sociálnych služieb?	• áno, sám pre seba (uved'te, prosím, druh soc. služby) 2 muži / 12 žien - opatrovateľská služba 3 muži / 1 žena - dom sociálnych služieb 0 mužov / 1 žena • áno, pre svojich blízkych (uved'te, prosím, druh soc. služby) 6 mužov / 11 žien - sociálne poradenstvo 0 mužov / 1 žena - komunitné centrum 0 mužov / 1 žena - starostlivosť o ťažko chorých 0 mužov / 1 žena - denný stacionár 2 muži / 3 ženy - dom sociálnych služieb 1 muž / 0 žien - zariadenie pre seniorov 3 muži / 1 žena - centrum pre seniorov 0 mužov / 2 ženy - odľahčovací služba 0 mužov / 1 žena - opatrovateľská služba 0 mužov / 3 ženy - bezbariérové prístupy 0 mužov / 3 ženy - stravovanie 1 muž / 3 ženy - ubytovanie 1 muž / 1 žena • služby už využívam 4 muži / 10 žien • nie, neuvažujem o tom 22 mužov / 57 žien • neodpovedali 15 mužov / 31 žien
15. Podnety, postrehy, prípadné námety na spoluprácu v oblasti poskytovania sociálnych služieb:	

- neodpovedalo **45 mužov / 117 žien**
- sociálne služby v našom meste sú potrebné **1 muž / 1 žena**
- odborné diskusie na tému poskytovania sociálnych služieb **1 muž / 2 ženy**
- vybudovanie centra sociálnych služieb **3 muži / 1 žena**
- bezbariérové prístupy **1 muž / 5 žien**
- menej podpory pre rómsku menšinu **1 muž / 5 žien**
- zriadenie chránených dielní **1 muž / 0 žien**
- sociálne služby v našom meste sú potrebné **1 muž / 1 žena**
- denný stacionár **0 mužov / 1 žien**
- stravovanie **0 mužov / 2 ženy**
- donáška stravy **0 mužov / 2 ženy**
- sociálne poradenstvo **0 mužov / 1 žena**
- zapájanie do činnosti ZŤP **0 mužov / 1 žena**
- verejné WC **0 mužov / 1 žena**
- dom pre seniorov **0 mužov / 1 žena**
- materské centrum **0 mužov / 1 žena**
- centrum pre seniorov **0 mužov / 1 žena**

7 SWOT ANALÝZY

SWOT analýza je nástroj strategického plánovania, používaná na hodnotenie silných a slabých stránok, príležitostí a hrozieb (poskytovanie sociálnych služieb v Starej Ľubovni). Anglická skratka SWOT je odvodená od prvých slov anglických slov:

- **Strenghts** (Silné stránky) – silné/interne podmienky, ktoré môžu pomôcť dosiahnuť cieľ,
- **Weaknesses** (Slabé stránky) – slabé stránky/interne podmienky, ktoré sťažujú dosiahnutie cieľa,
- **Opportunities** (Príležitosti) – externé podmienky, ktoré môžu pomôcť dosiahnuť cieľ,
- **Threats** (Ohrozenia) - externé podmienky, ktoré môžu sťažiť dosiahnutie cieľa.

SWOT analýzy boli spracované počas stretnutí pracovných skupín a na základe odborných skúseností interných a externých sociálnych pracovníkov, tiež so zreteľom na výsledky dotazníkového prieskumu.

Na základe stavu a analýzy sociálnych služieb boli spracované 4 SWOT analýzy sociálnych služieb pre sledované skupiny:

- rodiny s deťmi a mládež
- osoby so zdravotným postihnutím
- seniori
- rómska komunita a osoby v ťažkých životných situáciách

7.1 SWOT analýza - RODINY S DEŤMI A MLÁDEŽ

S – silné stránky	W – slabé stránky
- existencia dokumentu Koncepcia práce s deťmi a mládežou v meste Stará Ľubovňa na roky 2008 - 2013 - fungujúci mládežnícky parlament - priestor na realizáciu voľnočasových aktivít (kvalitné CVČ) - koordinovaný postup v oblasti špecifickej prevencie sociálno-patologických javov v školách a v školských zariadeniach pri realizácii programov, projektov a pod. - bezplatné poskytovanie priestorov zo strany mesta pre všetky detské a mládežnícke organizácie a skupiny - poskytovanie dotácií zo strany mesta na činnosť - úzka spolupráca s ÚPSVaR - úsek sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately a poskytovateľmi soc. služieb - záujem mesta na fungovaní a zaistení soc. služieb - rozrastajúca sa výstavba nájomných bytov - profesionalita pracovníkov - stabilná ponuka služieb - sociálne poradenstvo - dobrá spolupráca s OR Policajného zboru	- nedostatok finančných prostriedkov - prehlbovanie sociálnej núdze - chýbajúce zariadenia na okamžitú pomoc v ohrození maloletých detí a matiek s deťmi - nezáujem rodičov ohrozených maloletých detí a mládeže o komunikáciu (poradenstvo, obnova rodin. prostredia) - žiadny akreditovaný subjekt pre oblasť práce s rodinou - chýbajúce nízkoprahové zariadenia - chýbajúce bezplatné právne poradenstvo
O – príležitosti	T – ohrozenia
- vypracovanie komunitného plánu sociálnych služieb - celoživotné vzdelávanie pracovníkov pracujúcich s deťmi a mládežou - rozvoj dobrovoľníctva - využívanie voľných priestorov v školských zariadeniach	- nárast obyvateľov v hmotnej núdzi - nepostačujúce „sociálne bývanie“ - málo pracovných príležitostí - rozvodovosť – narastajúci počet osamelých matiek s maloletými deťmi - nárast alkoholizmu a trestnej činnosti - vytváranie neformálnych skupín detí a mládeže s problémovým správaním (pri školách, ihriskách, v parkoch, obchodných centrách...)

7.2 SWOT analýza - OSOBY SO ZDRAVOTNÝM POSTIHNUTÍM

S – silné stránky	W – slabé stránky
- informovanosť o sociálnych službách zo strany poskytovateľov - dobrá dostupnosť sociálnych služieb - existujúce sociálne oddelenie pri MsÚ s kvalifikovanými pracovníkmi - poskytovanie opatrovateľskej služby (VZN č. 51) - zabezpečenie stravovania (VZN č. 50, Smernica o poskytovaní príspevku na stravovanie dôchodcov mesta) - pravidelné dotácie mesta na činnosť organizácií združujúcich zdravotne postihnutých občanov - existujúci systém kompenzácií z úrovne štátu prostredníctvom ÚPSVaR - existencia Spojenej školy internátnej (ŠZŠ, praktická škola) - možnosť integrácie žiakov so zdravotným postihom v MŠ, ZŠ, SŠ - dostatok vzdelaných potenciálnych zamestnancov v sociálnej oblasti	- bariérovosť úradov, mesta (z toho vyplývajúca nemožnosť zúčastňovať sa voľnočasových, kultúrnych podujatí) - nedostatok pracovných príležitostí pre osoby so zdravotným postihnutím - žiadne služby vo večerných hodinách a v dňoch pracovného voľna - nízka informovanosť cieľovej skupiny a ich rodín o možnostiach zmeny spôsobu života - chýbajúca služba v oblasti požičiavania zdravotníckych a kompenzačných pomôcok - neexistencia denného centra pre občanov s ŤZP, ktorí dovŕšili 25 rokov - chýbajúce komplexné špeciálne poradenstvo na jednom mieste - chýbajúca koordinácia komplexných služieb pre cieľovú skupinu
O – príležitosti	T – ohrozenia
- vypracovanie komunitného plánu soc. služieb - vzdelávanie pracovníkov - zvyšovanie informovanosti (sprievodca soc. službami, adresáre, asistenti, dobrovoľníci) - podpora vzniku chránených dielní - zapájanie dobrovoľníkov - možnosti získavania financií z fondov EÚ, VÚC - skvalitnenie komunikácie a spolupráce medzi poskytovateľmi, komplexnejšia prezentácia služieb - medializácia sociálnej problematiky, zvýšenie povedomia o sociálnej oblasti	- nedostatočné financovanie - nízky sociálny status pracovníkov soc. služieb a slabé finančné ohodnotenie - administratívna náročnosť služieb - nízke vnímanie potrieb cieľovej skupiny verejnosťou

7.3 SWOT analýza - SENIORI

S – silné stránky	W – slabé stránky
- záujem mesta riešiť sociálnu situáciu občanov – poskytovanie soc. služieb (VZN č. 43, VZN č. 50, Smernica o poskytovaní príspevku na stravovanie dôchodcov mesta č. 4/2009, VZN č. 51) - vysoká profesionalita pracovníkov - nadštandardná sociálna pomoc mesta seniorom – opakovaný príspevok na stravovanie - dobrá spolupráca medzi poskytovateľmi soc. služieb - pravidelné dotácie zo strany mesta na fungovanie seniorských organizácií - úzka spolupráca s ÚPSVaR - aktívny Klub dôchodcov - dostupnosť služieb - bezplatné poskytovanie priestorov seniorským organizáciám zo strany mesta	- nevyužívanie odľahčovacej služby - chýbajúca vývarovňa a jedáleň - dlhé čakacie lehoty na umiestnenie do zariadenia pre seniorov - nedostatočné kapacity v zariadeniach pre seniorov - chýbajúci denný stacionár s komplexnými službami (jedáleň, práčovňa, stanica osobnej hygieny...) - slabá informovanosť o ponuke služieb - nemožnosť zabezpečiť služby mimo bežného pracovného času (popoludní, večer, víkendy)
O – príležitosti	T – ohrozenia
- vytvorenie komunitného plánu sociálnych služieb - vysoký záujem a aktivity seniorov - možnosť čerpania finančných zdrojov zo štrukturálnych fondov EÚ a iných grantov - Zákon 448/2008 o sociálnych službách - vzdelávanie pracovníkov - existencia VŠ, ktorá vzdeláva pracovníkov v sociálnej oblasti	- zneužívanie sociálnych služieb a výhod - nízke príjmy seniorov - nedostatok financií na starostlivosť o seniorov - v súvislosti so Zákonom 448/2008 nedoriešené a nejasné financovanie sociálnych služieb - nedostatočné podmienky pre opatrovateľov

7.4 SWOT analýza - RÓMSKA KOMUNITA A OSOBY V ŤAŽKÝCH ŽIVOTNÝCH SITUÁCIÁCH

S - silné stránky	W - slabé stránky
- existujúce Komunitné centrum - záujem klientov o služby a poradenstvo v sociálnej oblasti - zmapovanie potrieb komunity - záujem a participácia komunity/klienta na riešení svojej situácie - skúsenosti z realizácie projektov pre znevýhodnené skupiny obyvateľov - vybudovaná dôvera medzi komunitou / klientom a komunitnými/sociálnymi pracovníkmi - profesionalita pracovníkov - odbornosť - zlepšenie dostupnosti a kvality služieb - intenzívna práca s deťmi a mládežou, mimoškolská činnosť - rozvoj a uplatňovanie princípov komunitného plánovania na úrovni mesta - dobrá spolupráca s ÚPSVaR – aktivačné práce, komunikácia - prepracovaný systém inštitútu osobitného príjemcu - záujem samosprávy o soc. problematiku - existencia rómskych hliadok v rámci Mestskej polície	- vysoký počet dlhodobo nezamestnaných z radov komunity - nízka úroveň vzdelania obyvateľov komunity - nedostatok pracovných miest - slabá komunikácia medzi inštitúciami poskytujúcimi sociálne služby - pretrvávajúci pocit rezignácie klientov pri riešení svojich problémov - chýbajúce organizácie zastupujúce práva cieľových skupín - výrazné medziregionálne rozdiely - málo možností doplniť si vzdelanie - prítomnosť sociálnej diskriminácie a skrytej rasovej diskriminácie zo strany majority - zneužívanie štátneho dávkového systému - značný počet konfliktov, kriminality a závislostí v rámci komunity - cieľová skupina bez právneho a spoločenského povedomia - absencia bezplatného právneho poradenstva - neexistujúca infraštruktúra v osade - nedostatočná a nestabilná legislatíva - vysoká koncentrácia obyvateľov v osade - nevysporiadané pozemky, neskolaudované domy - nedostatok sociálnych bytov, nízky štandard bývania, viacgeneračné bývanie

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

O - príležitosti	T - ohrozenia
- vytváranie kontaktov a tvorba partnerstiev - koordinácia spoločného úsilia rôznych inštitúcií a organizácií - zapojenie cirkvi do formácie cieľovej skupiny - doplnenie vzdelania v spolupráci s ÚPSVaR - zapojenie komunity do podporných projektov na zlepšenie kvality života - zapájanie dobrovoľníkov do prác v prirodzenom prostredí klienta (oblasť: výchovy, vzdelávania, voľnočasových aktivít, domácich prác, hospodárenia) - rozšíriť pôsobnosť terénnej práce do rizikových lokalít a rodín - klientov zaradených do aktivačných prác poveriť prácou vo vlastných lokalitách - sociálna prevencia	- vžitý model správania - nepriaznivý demografický vývoj - vysoký podiel detí do 15 rokov - narastajúci výskyt sociálno-patologických javov (kriminalita, závislosť na návykových látkach, gamblerstvo, úžera, vysoká zadlženosť) - sociálna a spoločenská rezignácia - nehospodárne využívanie mesačného príjmu rodiny - nízky vek prvorodičiek - generačná chudoba - strata pracovných návykov - nedostatok voľných pracovných miest zodpovedajúcim úrovni vzdelania - nezdravý spôsob života - zanedbávanie starostlivosti o deti - problémy s ukončením školskej dochádzky 9. ročníkom – nárast negramotnosti a následná nemožnosť uplatnenia na trhu práce - kapacitne nedostatočné priestory Základnej školy v Podsadku - znižovanie počtu voľných pracovných miest pre obyvateľov komunity - narastajúci počet exkludovaných rodín

8 IDENTIFIKÁCIA HLAVNÝCH PROBLÉMOV

Na základe analýzy stavu sociálnych služieb, SWOT analýz, dotazníkového prieskumu a záverov členov pracovnej skupiny boli definované vízie, ciele, priority a opatrenia pre oblasť rozvoja sociálnych služieb v meste Stará Ľubovňa do roku 2013.

Ako hlavné problémy boli v súčasnosti identifikované:

1. Absencia a nízka dostupnosť niektorých sociálnych služieb a sociálnej pomoci z dôvodu:

- absencie dostatočného počtu voľných miest pre seniorov a zdravotne postihnutých v domove sociálnych služieb,
- absencie denného stacionára pre seniorov a občanov so zdravotným postihnutím,
- absencie strediska osobnej hygieny a práčovne,
- absencie väčšieho klubového priestoru na stretávanie sa členov záujmových organizácií a združení,
- absencie vývarovne a jedálne,
- absencie nájomných bytov a nájomných bytov nižšieho štandardu pre sociálne neprispôsobivých občanov,
- absencie bezbariérových nájomných bytov,
- absencie bezbariérových inštitúcií a priestranstiev v meste,
- absencie záchytnej izby pre ľudí pod vplyvom alkoholu,
- absencie krátkodobého ubytovania pre obete domáceho násillia,
- absencie nízkoprahových zariadení,
- absencie sociálnych služieb mimo bežného pracovného času,
- absencie komunitnej práce v rizikových lokalitách,
- absencie dobrovoľníctva.

2. Nedostatočné využitie jestvujúceho potenciálu na skvalitňovanie poskytovania sociálnych služieb a sociálnej pomoci z dôvodu:

- nedostatočnej informovanosti o možnostiach a podmienkach poskytovania sociálnej služby a sociálnej pomoci,
- nedostatočnej intenzity prevencie a poradenstva,
- nedostatočného využívania kapacít škôl a školských zariadení na trávenie voľného času,
- nedostatočnej možnosti ŤZP a občanov s nízkym vzdelaním na trhu práce,
- nedostatočnej priestorovej kapacity školy v lokalite Podsadek.

9 VÍZIE, CIELE, PRIORITY A OPATRENIA

Vízia sa v strategickom plánovaní používa na vyjadrenie predstavy o budúcnosti. Je to stručná formulácia toho, aký bude želaný stav v danej oblasti v danom časovom horizonte. Vízia stanovuje zmysel a smer ďalšieho postupu.

VÍZIE pre oblasť rozvoja sociálnych služieb v meste Stará Ľubovňa

Želáme si, aby do roku 2013 v Starej Ľubovni:

- bola dobudovaná kompletná sieť sociálnych služieb pre definované sociálne skupiny,
- bola zabezpečená dostupnosť a dlhodobá udržateľnosť sociálnych služieb,
- bola zvýšená informovanosť o sociálnych službách, prepojenosť a spolupráca subjektov pôsobiach v sociálnych službách,
- bolo kvalitnejšie poskytovanie sociálnych služieb,
- žili spokojní a ohľaduplní obyvatelia, ktorí nájdu všetky potrebné sociálne služby,
- bola práca sociálnych pracovníkov kvalifikovaná a docenená.

STRATEGICKÝ CIEĽ

Mesta Stará Ľubovňa v oblasti rozvoja sociálnych služieb do roku 2013:

Zlepšiť kvalitu a dostupnosť sociálnych služieb pre definované sociálne skupiny:

- rodiny s deťmi a mládež,
- osoby so zdravotným postihnutím,
- seniori,
- rómska komunita a osoby v ťažkých životných situáciách.

Na dosiahnutie tohto cieľa uplatňovať koordinovaný postup všetkých zainteresovaných poskytovateľov sociálnych služieb na území mesta, efektívne využívať jestvujúce personálne, materiálne a finančné zdroje a zamerať sa na získavanie všetkých dostupných finančných zdrojov.

PRIORITY v oblasti rozvoja sociálnych služieb v meste Stará Ľubovňa do roku 2013:

PRIORITA 1 Ponuka sociálnych služieb

Cieľ 1: Rozšíriť sieť zariadení sociálnych služieb, zlepšiť ponuku, kvalitu a dostupnosť služieb pre jednotlivé sociálne skupiny.

Opatrenie 1.1 Rozšírenie siete zariadení sociálnych služieb

Opatrenie 1.2 Zvýšenie kvality a ponuky sociálnych služieb

PRIORITA 2 Riadenie, spolupráca a komunikácia v sociálnej oblasti

Cieľ 2: Efektívne riadenie a financovanie sociálnych služieb, efektívna spolupráca inštitúcií pôsobiach v sociálnej oblasti a efektívna komunikácia s občanmi.

Opatrenie 2.1 Rozvoj inštitúcií pôsobiach v sociálnej oblasti

Opatrenie 2.2 Spolupráca inštitúcií pôsobiach v sociálnej oblasti

Opatrenie 2.3 Komunikácia s občanmi

10 AKČNÝ PLÁN

Akčný plán popisuje aktivity, ktoré je potrebné realizovať pre naplnenie cieľov a opatrení. Určuje termín realizácie, zodpovedné subjekty a financovanie. Niektoré aktivity je možné účelne spájať a realizovať v rámci spoločného projektu.

AKČNÝ PLÁN PRE OBLASŤ ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB DO ROKU 2013 PRIORITA 1. PONUKA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Cieľ 1: Rozšíriť sieť zariadení sociálnych služieb, zlepšiť ponuku, kvalitu a dostupnosť služieb pre jednotlivé sociálne skupiny

Opatrenie 1.1 Rozšírenie siete zariadení sociálnych služieb

1.1.1 Vybudovať kombinované viacúčelové zariadenie sociálnych služieb – Centrum sociálnych služieb, ktoré bude poskytovať:

- celoročnú pobytovú sociálnu službu (DSS) s kapacitou minimálne 40 miest, zameranú na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku,
- sociálnu službu fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby, len na určitý čas počas dňa (denný stacionár),
- sociálnu službu obetiam domáceho násillia na nevyhnutný čas,
- odľahčovaciu sociálnu službu pre fyzické osoby s ťažkým zdravotným postihnutím počas obdobia, v ktorom fyzická osoba, ktorá opatruje, nemôže opatrovanie vykonávať,
- stravovanie pre fyzické osoby umiestnené v Centre sociálnych služieb, ale aj vývarovňu a jedáleň pre občanov mesta odkázaných na túto službu,
- odborné činnosti (sociálne poradenstvo, lekárska starostlivosť, rehabilitácia...),
- obslužné činnosti (pranie, žehlenie, pedikúra ...),
- klubové priestory na stretávanie členov Klubu dôchodcov a seniorských organizácií,
- prepravnú službu,
- požičiavanie pomôcok.

Termín: 2013

Garant: Mesto Stará Ľubovňa – príslušné oddelenia

Zdroje: vlastné, fondy EÚ, iné fondy

1.1.2 Pokračovať vo výstavbe ďalších nájomných bytov v lokalite Za vodou, kde budú vyčlenené najmenej 3 bezbariérové byty.

Termín: priebežne

Garant: Mesto Stará Ľubovňa

Zdroje: MVRR SR, ŠFRB, vlastné

1.1.3 Pripraviť lokalitu medzi Lipníkmi na výstavbu sociálnych nájomných bytov nižšieho štandardu.

Termín: 2012

Garant: Mesto Stará Ľubovňa – príslušné oddelenia

Zdroje: MVRR SR, ŠFRB, fondy EÚ, vlastné, iné fondy

1.1.4 Udržať Komunitné centrum a rozšíriť jeho pôsobnosť do lokalít:

- centrum mesta,
- Továrenská ulica.

Termín: priebežne

Garant: Mesto Stará Ľubovňa

Zdroje: fondy EÚ, vlastné, iné fondy

1.1.5 Postupne budovať bezbariérové vstupy do inštitúcií a bezbariérové priestranstvá v meste. Do všetkých nových projektov zakomponovať bezbariérový prístup.

Termín: priebežne

Garant: Mesto Stará Ľubovňa, inštitúcie pôsobiace v meste

Zdroje: vlastné, fondy EÚ, iné fondy

1.1.6 Podporovať zriadenie zariadení sociálnych služieb, v súlade so zákonom o sociálnych službách, so zabezpečovaním komplexnej pomoci občanom so zdravotným postihnutím, a to liečebnej, psychologickej, sociálnej rehabilitácie, požičiavaním pomôcok, ponukou chráneného bývania, služieb agentúry podporovaného zamestnávania s pracovnou rehabilitáciou, sprostredkovania osobnej asistencie a poskytovaním špeciálneho sociálneho poradenstva.

Termín: priebežne

Garant: Mesto Stará Ľubovňa

Zdroje: fondy EÚ, iné fondy, súkromní investori

**AKČNÝ PLÁN
PRE OBLASŤ ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB DO ROKU 2013
PRIORITA 1. PONUKA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB**

Cieľ 1: Rozšíriť sieť zariadení sociálnych služieb, zlepšiť ponuku, kvalitu a dostupnosť služieb pre jednotlivé sociálne skupiny

Opatrenie 1.2 Zvýšenie kvality a ponuky sociálnych služieb

1.2.1 Podporovať zamestnávanie osôb so zdravotným postihnutím v inštitúciách zriadených Mestom a v spolupráci s inými inštitúciami.

Termín: priebežne

Garant: Mesto Stará Ľubovňa, spolupracujúce inštitúcie

Zdroje: ÚPSVaR, fondy EÚ, vlastné, iné fondy

1.2.2 Vypracovať kritériá na podporu (poskytovanie finančného príspevku) svojpomocných skupín (združení).

Termín: priebežne

Garant: Mesto Stará Ľubovňa

Zdroje: vlastné

1.2.3 Vypracovať opatrenia na posilnenie statusu dobrovoľníckej činnosti na miestnej úrovni prostredníctvom samosprávnych útvarov na daniach a iných poplatkoch, ale aj vyzdvihnutím morálneho prvku „robiť dobro“ prostredníctvom morálnych a jednorazových finančných ocenení.

Termín: priebežne

Garant: Mesto Stará Ľubovňa

Zdroje: vlastné

1.2.4 V oblasti vzdelávania podporovať:

- integráciu detí so zdravotným postihnutím do MŠ, ZŠ a SŠ,
- lepší prístup seniorov a zdravotne postihnutých k internetu. Organizovať kurzy počítačovej gramotnosti.

Termín: priebežne

Garant: Mesto Stará Ľubovňa, CVC

Zdroje: vlastné, iné fondy

1.2.5 Vytvoriť a zaviesť do praxe komplexný systém starostlivosti o ohrozené deti:

- aktívne vyhľadávať a pripraviť náhradné rodiny pre deti,
- poskytovať sociálno-psychologické poradenstvo,
- zabezpečiť koordináciu a spoluprácu subjektov,

- vydávať informačné materiály.

Termín: priebežne

Garant: Mesto Stará Ľubovňa, v spolupráci s ÚPSVaR

Zdroje: vlastné, iné fondy

**AKČNÝ PLÁN
PRE OBLASŤ ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB DO ROKU 2013
PRIORITA 2. RIADENIE, SPOLUPRÁCA A KOMUNIKÁCIA
V SOCIÁLNEJ OBLASTI**

Cieľ 2: Efektívne riadenie a financovanie sociálnych služieb, efektívna spolupráca inštitúcií pôsobiacich v sociálnej oblasti a efektívna komunikácia s občanmi

Opatrenie 2.1 Rozvoj inštitúcií pôsobiacich v sociálnej oblasti

2.1.1 Realizovať vzdelávanie pracovníkov referátu soc. vecí MsÚ, zamerané na zlepšenie manažérskych zručností, soft zručností a opatrovateľskej služby.

Termín: priebežne

Garant: Mesto Stará Ľubovňa

Zdroje: vlastné, fondy EÚ

2.1.2 Podpora vzniku chránených dielní, sociálnych podnikov a podpora prezentácií výrobkov.

Termín: priebežne

Garant: Mesto Stará Ľubovňa

Zdroje: vlastné, fondy EÚ, iné fondy

2.1.3 Organizovať predajné výstavy - podpora odbytu produktov a služieb chránených dielní a sociálnych podnikov – počas Ľubovnianskeho jarmoku a Kultúrneho leta.

Termín: priebežne

Garant: Mesto Stará Ľubovňa

Zdroje: vlastné, iné fondy

**AKČNÝ PLÁN
PRE OBLASŤ ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB DO ROKU 2013
PRIORITA 2. RIADENIE, SPOLUPRÁCA A KOMUNIKÁCIA
V SOCIÁLNEJ OBLASTI**

Cieľ 2: Efektívne riadenie a financovanie sociálnych služieb, efektívna spolupráca inštitúcií pôsobiacich v sociálnej oblasti a efektívna komunikácia s občanmi

Opatrenie 2.2 Spolupráca inštitúcií pôsobiacich v sociálnej oblasti

2.2.1 Pravidelne uskutočniť monitoring plnenia Akčného plánu sociálnych služieb, jeho vyhodnotenie a aktualizáciu na ďalšie obdobie.

Termín: 1x ročne

Garant: Mesto Stará Ľubovňa

2.2.2 Podporiť možnosť zriadenia spoločnej úradovne sociálnych služieb.

Termín: rok 2011

Garant: Mesto Stará Ľubovňa, ĽRZMO

Zdroje: vlastné, obce regiónu

2.2.3 Zmluvne dohodnúť s existujúcimi zariadeniami sociálnych služieb možnosti poskytovania odľahčovacej služby, prípadne iných podporných služieb.

Termín: rok 2010

Garant: Mesto Stará Ľubovňa

Zdroje: vlastné

AKČNÝ PLÁN
PRE OBLASŤ ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB DO ROKU 2013
PRIORITA 2. RIADENIE, SPOLUPRÁCA A KOMUNIKÁCIA
V SOCIÁLNEJ OBLASTI

Cieľ 2: Efektívne riadenie a financovanie sociálnych služieb, efektívna spolupráca inštitúcií pôsobiacej v sociálnej oblasti a efektívna komunikácia s občanmi

Opatrenie 2.3 Komunikácia s občanmi

2.3.1 Presadzovať bezbariérový prístup do všetkých verejných budov.

Termín: priebežne

Garant: Mesto Stará Ľubovňa, inštitúcie pôsobiace v meste

Zdroje: vlastné, iné fondy, fondy EÚ

2.3.2 Pravidelne organizovať stretnutia s predstaviteľmi jednotlivých sociálnych skupín s cieľom uskutočniť monitoring a zber údajov o sociálnych skupinách.

Termín: 1x ročne

Garant: Mesto Stará Ľubovňa

2.3.3 Pravidelne uskutočniť monitoring plnenia Akčného plánu sociálnych služieb, jeho vyhodnotenie a aktualizáciu na ďalšie obdobie.

Termín: 1x ročne

Garant: Mesto Stará Ľubovňa

2.3.4 Realizovať informačnú kampaň o schopnostiach ľudí so zdravotným postihnutím, a to prezentovaním svojpomocných skupín, jestvujúcich služieb, s cieľom zmeny postoja širokej verejnosti k problematike zdravotného postihnutia.

Termín: priebežne

Garant: Mesto Stará Ľubovňa, LMS, inštitúcie pôsobiace v meste

Zdroje: vlastné

2.3.5 Organizovať stretnutia s občanmi so ZP.

Termín: priebežne

Garant: Mesto Stará Ľubovňa, inštitúcie pôsobiace v meste

Zdroje: vlastné, iné fondy, fondy EÚ

2.3.6 Vydať brožúrku „Sprievodca sociálnymi službami“ v tlačenej a elektronickej podobe.

Termín: 2011

Garant: Mesto Stará Ľubovňa, inštitúcie pôsobiace v meste

Zdroje: vlastné, iné fondy

2.3.7 Pravidelne realizovať medzi obyvateľmi mesta prieskum o sociálnych službách (raz za tri roky).

Termín: rok 2013

Garant: Mesto Stará Ľubovňa

Zdroje: vlastné

2.3.8 Získavania dobrovoľníkov a vedenie zoznamu dobrovoľníkov.

Termín: priebežne

Garant: Mesto Stará Ľubovňa, inštitúcie pôsobiace v meste

11 ZÁVER

Strategické plánovanie mesta je nepretržitý proces zabezpečenia rovnováhy medzi cieľmi a možnosťami mesta v neustále sa meniacom prostredí. Účelom strategického plánovania je stanoviť ciele a spôsob ich dosiahnutia. Strategické plánovanie je tvorivá skupinová činnosť založená na vzájomnej spolupráci a hľadaní optimálnych riešení. Proces strategického plánovania riadi manažment mesta, ktorý má celkový prehľad o vnútornom stave mesta a jeho väzbách na vonkajšie prostredie.

Medzi hlavné procesy strategického plánovania patrí:

- programovanie – tvorba strategických dokumentov a výber projektov,
- implementácia – realizácia a financovanie projektov,
- monitorovanie a hodnotenie – zisťovanie, ako projekty prispeli k rozvoju mesta a aktualizácia strategických dokumentov.

Realizácia Komunitného plánu sociálnych služieb v meste Stará Ľubovňa bude pozostávať z vykonávania aktivít navrhnutých v akčnom pláne, ktorý sa bude každoročne aktualizovať.

Medzi kľúčové úlohy manažmentu mesta bude patriť:

- realizovať projekty, ktoré prinesú pre mesto želaný efekt a budú trvalo udržateľné,
- vyčleniť z rozpočtu mesta finančné prostriedky potrebné na realizáciu navrhnutých aktivít,
- podporovať spoluprácu hlavných aktérov rozvoja mesta a koordinovať ich aktivity,
- pravidelne monitorovať aktivity a vyhodnocovať plnenie akčného plánu na základe vopred stanovených merateľných ukazovateľov.

Keďže je Komunitný plán sociálnych služieb mesta Stará Ľubovňa koncipovaný do roku 2013, nezahŕňa riešenie všetkých problémov, ktoré je potrebné na území mesta riešiť. (Niektoré problémy riešia dokumenty Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Stará Ľubovňa a Koncepcia práce s deťmi a mládežou na území mesta Stará Ľubovňa na roky 2008 – 2013).

Pracovná skupina, zložená z odborníkov a zainteresovaných zo všetkých definovaných oblastí, sa zamerala najmä na identifikáciu a riešenie tých najmarkantnejších – so zreteľom na finančné a ľudské možnosti mesta a dostupnosť finančných dotácií aj z iných zdrojov.

Komunitný plán sociálnych služieb mesta Stará Ľubovňa na roky 2010 – 2013 je živým dokumentom. Bude reagovať na všetky vnútorné a vonkajšie zmeny a podnety.

12 POUŽITÁ LITERATÚRA

Komunitné plánovanie sociálnych služieb : Mini príručka. Pripravil: H. Woleková, M. Mežianová. Bratislava : SOCIA – nadácia na podporu sociálnych zmien, 2004. s. 23.

Stará Ľubovňa. [online]. [s.a.]. [Cit. 2010-02.03]. In:

http://sk.wikipedia.org/wiki/Star%C3%A1_%C4%BDbubov%C5%88a.

Koncepcia práce s deťmi a mládežou na území mesta Stará Ľubovňa na roky 2008 – 2013.

Stará Ľubovňa : Mesto Stará Ľubovňa, s. 19.

13 PRÍLOHA

Dotazník o sociálnych službách v meste Stará Ľubovňa

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB